

VM I QATAR

En kritisk diskursanalyse af den danske debat om VM i Qatar 2022

Titelblad

AALBORG UNIVERSITET

4. semester kandidatuddannelse i kommunikation

Specialeafhandling

Studerende

Lamia Laila Faraj

Studienummer: 20211033

Vejleder

Rasmus Grøn

Speciale omfang

Antal anslag: 163.628

Normalsider: 68,2

Specialets sideomfang: 76

Antal bilag: 5

Total sideomfang (inklusive bilag): 171

AALBORG UNIVERSITET

Abstract

This study examines the discourses and discursive orders present in the Danish debate surrounding Denmark's participation in the 2022 FIFA World Cup in Qatar. Grounded in a qualitative research approach, this research employs Norman Fairclough's critical discourse analysis (Fairclough, 2008/1992/1995) to illuminate the perspectives and opinions that have influenced the Danish discourses.

This study is based on the political positioning representing Denmark's participation which represents the official and public standpoint on whether Denmark should participate or not. Additionally, the study involves an analysis of the television program 'Debatten: sluk for landsholdet?' . This program serves as a platform for discussing and debating various aspects of Denmark's involvement in the FIFA World Cup in Qatar 2022. It's important to note that this program includes participation from civil society institutions, which are organizations or groups outside of the government that aim to address societal issues and promote certain values or viewpoints. These institutions represent a diverse range of actors, each of whom brings their own perspective and opinions to the Danish debate.

The research unveils a significant silence and evasive approach characterizing the Danish Minister of Culture's stance on Denmark's political engagement in the Qatar World Cup. This has in some ways formed the Danish debate.

By identifying various discourses in the Danish debate, including a critical protest discourse, a dialogue discourse, a political intervention discourse, a sports ethics discourse, and a relativizing discourse, this study collectively constructs the discursive framework of the Danish discourse order. Four of these discourses emerge as dominant common discourses, underscoring how the Qatar World Cup challenges Danish and Western values while positioning Denmark and the West in contrast to Qatar. Of particular note is the absence of Qatari institutions in the Danish debate, leaving a void in representing the Qatari perspective. Furthermore, the Danish debate has focused on discussing Denmark's participation in the Qatar World Cup in relation to human rights violations, football culture, sports ethics, as well as issues of double standards and reflection. In essence, these topics have been at the forefront of discussions within the Danish discourse on Denmark's participation in the Qatar World Cup 2022.

Indholdsfortegnelse

Titelblad	2
Abstract	3
Indholdsfortegnelse	4
1.0 Indledning	6
1.1 Min baggrund og motivation.....	7
1.2 Emneafgrænsning.....	9
2.0 Læsevejledning	11
2.1 Begrebsafklaring.....	11
3.0 Teoretisk og analytisk tilgang	12
3.1 Kritisk diskursanalyse.....	12
3.2 Fairclough tredimensionelle model.....	14
3.2.1 Tekst.....	16
3.2.2 Diskursiv praksis.....	16
3.2.3 Sociokulturel praksis.....	17
3.3 Kritik af kritisk diskursanalyse.....	19
3.4 Framing.....	20
4.0 Videnskabsteori	22
5.0 Eksisterende forskning.....	23
5.1 Baggrundsforståelse af Qatar i forhold til VM i Qatar.....	25
5.2 Sport og soft power	29
5.3 Opsamling.....	32
6.0 Kvalitativ metode	34
6.1 Selektion.....	34
6.2 Transskribering.....	36
6.3 Kvalitativ indholdsanalyse.....	38
7.0 Analyse	40
7.1 Analysedel 1: Danmarks politiske positionering.....	41
7.1.1 Danmarks kulturminister.....	41
7.1.2 Delkonklusion: sigende tavshed, kompleksitet og politiske domæner.....	47
7.2 Analysedel 2: ‘Debatten: sluk for landsholdet?’.....	47
7.2.1 Indholdsanalyse.....	47
7.2.2 Debatten som diskursiv praksis.....	50
7.2.3 Menneskerettighedskrænkelser.....	52
7.2.4 Fodboldkultur og sports etik.....	58
7.2.5 Dobbeltmoral.....	63
7.2.6 Delkonklusion: ligheder og forskelle.....	66
7.3 Analysedel 3: Sociokulturel praksis.....	68
8.0 Konklusion	73
Litteraturliste	74

1.0 Indledning

Fodbold er mere end bare en sport; det er en global kraft, der samler nationer og kulturer, skaber stolthed og følelse af tilhørsforhold og har potentiale til at påvirke politisk, økonomisk og kulturelt. I denne kontekst er verdensmesterskabet i fodbold blevet en af de mest betydningsfulde og omtalte begivenheder på verdensscenen.

VM i Qatar er ingen undtagelse. I 2022 blev Qatar vært for VM, hvilket markerer første gang, at verdensmesterskabet afholdes i et arabisk og muslimsk land. Det i sig selv er en historisk milepæl, der skubber grænserne for sport og globale begivenheder. Som værtsland for dette prestigefyldte arrangement står Qatar i rampelyset på verdensscenen, og begivenheden rejser spørgsmål, der rækker langt ud over græsbanen og sportens verden og ind i vores stuer.

Danmarks deltagelse ved VM i Qatar har været genstand for omfattende diskussion og debat i den danske offentlighed. Spørgsmålene der stilles, er mangfoldige og komplekse. Debatten er ikke blot begrænset til det sportslige aspekt af fodbold; den spænder over et bredt spektrum af sociale og politiske spørgsmål. Fra bekymringer om menneskerettighedskrænkelser og arbejdsforhold for migrantarbejdere til diskussioner om den sportslige forberedelse og de danske fans' entusiasme, er debatten fyldt med forskellige perspektiver og synspunkter.

Dette speciale sigter mod at udforske og analysere de forskellige diskurser og diskursordener, der manifesterer sig i den danske debat om Danmarks deltagelse ved VM i Qatar. Formålet er ikke kun at beskrive de forskellige synspunkter, der findes, men også at forstå, hvordan de former den offentlige mening og eventuelt indgår i politiske beslutninger og handlinger i Danmark. For at gøre dette, har jeg udarbejdet følgende problemformulering, som dette speciale ønsker at besvare:

Hvilke diskurser og diskursordener manifesterer sig i den danske debat om Danmarks deltagelse ved VM i Qatar?

I forlængelse af problemformuleringen og som hjælp til at bibeholde fokus, har jeg udarbejdet 2 underspørgsmål, som ligeledes vil forsøges at besvares i analysen. Disse er: 'Hvordan har Danmark officielt positioneret sig politisk i forhold til Danmarks deltagelse ved VM i Qatar?' og 'Hvilke ligheder og forskelle er der mellem de politiske og civilsamfundslige institutioner i de danske diskurser omkring VM i Qatar?'

Til at besvare problemformuleringen og underspørgsmål vil jeg tage udgangspunkt i specialets teoretiske ramme i form af Norman Faircloughs kritiske diskursanalyse. Denne teoretiske tilgang vil i samspil med eksisterende forskning og udvalgt teori, belyse de forskellige diskurser og diskursordener, der manifesterer sig i den danske debat om Danmarks deltagelse ved VM i Qatar. Daværende kulturminister Ane Halsboe-Jørgensen vil blive inddraget i specialet for at give en forståelse af Danmarks politiske positionering i samspil med de danske diskurser. Hendes udtalelse omkring VM i Qatar vil blive analyseret og vurderet som en vigtig komponent for at forstå, hvordan den danske regerings holdning og politik har indgået i debatten. Dette vil bidrage til en mere nuanceret indsigt i forholdet mellem den politiske sfære og civilsamfundslige diskurser i Danmark relateret til denne specifikke begivenhed. Derudover vil det danske tv-program 'Debatten', herunder tv-afsnittet 'Debatten: sluk for landsholdet?' blive inddraget i specialet, da det fungerer som en platform, hvor forskellige civilsamfundslige perspektiver og holdninger bliver diskuteret og formidlet i forhold til VM i Qatar. Gennem en analyse af tv-afsnittet vil jeg belyse, hvordan forskellige synspunkter og diskurser præsenteres, udfordres og formes i den offentlige diskussion om Danmarks deltagelse ved VM i Qatar. Dette er et centralt element for at besvare problemformuleringen.

1.1 Min baggrund og motivation

I lyset af min baggrund som dansk/arabisk kulturel muslim, der lever og har sin færden i et multikulturelt samfund i Danmark, finder jeg det relevant at fremhæve min baggrund og motivation for specialet. Særligt fordi specialet anvender Faircloughs (2008/1992/1995) kritiske diskursanalyse til at udforske litteraturen, hvorfor jeg i det omfang det er muligt, ønsker at fremstå transparent og ærlig i min tilgang til specialet.

Jeg har haft svært ved at afgøre, hvad min egen overbevisning egentlig er i forhold til VM i Qatar. Derfor har jeg i løbet af specialets forløb forsøgt at lære, forstå og forholde mig åben for al den nye viden, jeg har tilegnet mig undervejs, både på et personligt og fagligt plan. Dette har også betydet, at jeg har haft et bredt fokus, hvor det har været udfordrende at navigere mellem alle de vinkler der er omkring dette emne. Derfor vil det også undervejs i specialet opleves, hvordan jeg redegør for et skift i fokus og forsøger at reflektere, præcisere og tydeliggøre, hvor vi er på vej hen.

Jeg havde fra start et ønske om ikke at portrættere Vesten som skurken. I bagklogskabens lys mener jeg, at denne tilgang allerede kommer fra en frygt og min forforståelse af, hvad samfundet og Vesten forventer af mig og hvad der anses for at være brugbar og spændende forskning, særligt når det kommer fra en minoritet i det danske samfund.

Min motivation til dette speciale har muligvis sin rod i min personlige baggrund. Den offentlige debat om Danmarks deltagelse i VM i Qatar fik mig til at reflektere og søge yderligere forståelse og indsigt gennem dette speciale. Jeg har reflekteret over, hvordan en sportsbegivenhed, som normalt vil invitere til sammenhold og begejstring, blev til nationale og internationale diskussioner, der kredsede om komplekse spørgsmål omkring menneskerettigheder, politiske beslutninger og etik.

Jeg blev vidne til, hvordan sociale medier blev en platform for boykotningskampagner og intense diskussioner. Diskussionerne omfattede alt fra hvorvidt sport og politik skulle adskilles, til om den enkelte overhovedet kunne tillade sig at overvære verdensmesterskabet, når det blev afholdt i et mellemøstligt og arabisk land. Samtidig med den offentlige debat optrappede danske medier deres kritiske dækning af Qatar. Dokumentarer som 'Abdel og det beskidte spil i Qatar' (TV2, 2022) og podcasts som 'Blodbold' fra Ekstra Bladet (Ekstra Bladet, 2022) blev produceret og udgivet, og Danmarks tidligere statsminister Helle Thorning Smith gjorde sin holdning kendt ved at iføre sig regnbueflag i Qatar (Ekström & Nielsen, 2022). Denne gennemgående kritiske holdning fik mig til at undre over, hvordan det var muligt at være så kritisk mod et land og samtidig have lyst til at deltage i begivenheden i form af fodbolden.

Jeg blev desuden opmærksom på, at den anden side af sagen, nemlig Qatars perspektiv, sjældent blev præsenteret i medierne og den offentlige debat i Danmark. Jeg undrede mig over, hvad Qatar skulle opnå ved at afholde verdensmesterskabet. Den positive omtale, som jeg oprindeligt havde antaget var en afgørende årsag, fik de ikke i Danmark. Derfor blev udgangspunktet for dette speciale at undersøge Qatars vinkel i forhold til VM i Qatar. Som jeg fortsatte min forskning og dykkede dybere ned i emnet, indså jeg, at det var udfordrende at skaffe indsigt i det qatarske perspektiv, både i forhold til den eksisterende forskning på området og de sprogbarrierer der er. Udover det blev jeg opmærksom på en kompleksitet i den danske offentlige diskussion, som jeg ønskede at udforske nærmere. Som følge af denne

indsigt og for at fokusere mere på den danske kontekst, besluttede jeg at ændre min problemformulering. Dette skift i fokus betød ikke, at Qatar og deres perspektiv var uinteressant, men snarere at min forskning blev mere målrettet mod at forstå, hvordan Danmark håndterede spørgsmålet om VM i Qatar, og hvordan dette emne blev behandlet inden for den danske kontekst.

Derfor har jeg gennem specialeprocessen opnået mere indsigt i emnet og erkendt, at min primære interesse egentlig centrerer sig om den danske debat om VM i Qatar. Som følge heraf har jeg valgt at afgrænse emnet over flere omgange, hvilket jeg vil uddybe i næste afsnit.

1.2 Emneafgrænsning

Ved begyndelsen af specialeprocessen blev det klart, at der er utallige vinkler og aspekter, der kan undersøges i relation til VM i Qatar. Som følge heraf har det været nødvendigt at foretage en række valg, for at præcisere fokus og afgrænse emnet. Denne proces har også givet mig indsigt i, hvor omfattende forskningsfeltet inden for sportsbegivenheder er.

Det overordnede emne for specialet er VM i Qatar i 2022. Jeg har valgt at indsnævre specialets fokus til den danske debat om Danmarks deltagelse ved VM i Qatar. Som nævnt ovenfor har jeg gjort mig tanker omkring undersøgelsen af det qatarske perspektiv. Et andet interessant aspekt kunne være at undersøge de organisatoriske udfordringer ved VM i Qatar samt markedsføringen og branding af selve begivenheden. Jeg er dog nået frem til, at det ikke vil være muligt indenfor rammerne af dette speciale. I mit speciale vil jeg derfor udelukkende fokusere på den danske debat om VM i Qatar.

På baggrund af den udvalgte empiri kom tidsrammen for mit speciale naturligt til. Kulturministerens udtalelse og tv-afsnittet 'Debatten: Sluk for Landsholdet?' blev udgivet og fremkom i medierne inden for kort tid i november 2022. Det var tidspunktet lige op til den første fodboldkamp, som ikke kun indledte VM i Qatar, men også markerede sidste ud kald for handling i forhold til den danske positionering. Dette tillod mig at undersøge og analysere de seneste begivenheder og reaktioner i den danske debat om VM i Qatar på et tidspunkt, hvor spændingerne og opmærksomheden omkring emnet var på sit højeste niveau.

Jeg har afgrænset specialets geografiske område til Danmark og Qatar særskilt. Årsagen til dette er, at jeg ønsker et koncentreret fokus på VM i Qatar ud fra et dansk perspektiv, som er baseret på en personlig afgrænsning ud fra egen motivation og interesse. Jeg vil dog inddrage sociokulturel teori, der omfatter Vesten og Orienten, for at undersøge den overordnede samfundsmæssige og kulturelle ramme mellem Danmark og Qatar i den sociokulturelle praksis. Dette vil blive uddybet i teoriafsnit om den sociokulturelle praksis.

Specialet vil derudover tage udgangspunkt i en konstrueret repræsentation af Danmark. De danske holdninger og aktører, der inddrages i specialet, vil fungere som symboler for Danmark som helhed. Denne tilgang er nødvendig, da det ikke er muligt at inddrage alle danske synspunkter direkte i specialet. I stedet er aktørerne blevet udvalgt med den præmis, at de repræsenterer en del eller gruppe af det danske samfund. Endvidere er disse aktører blevet udvalgt med fokus på deres deltagelse i den danske debat omkring VM i Qatar, i forhold til 'Debatten: Sluk for Landsholdet?'.

Jeg har i specialet valgt at anvende kritisk diskursanalyse som den primære ramme for specialet. Dette er blevet valgt for at undersøge de diskurser, der fremkommer i den danske debat om VM i Qatar. Selvom der er mange forskellige tilgange til at analysere sportsbegivenheder, blev diskursanalyse valgt på grund af dens evne til at afdække diskurser og hvordan sproget repræsenterer og påvirker diskurser på et sociokulturelt plan.

Alle disse afgrænsninger har været med til at definere rammerne for mit speciale og sikre, at min forskning er fokuseret og sammenhængende.

2.0 Læsevejledning

I dette speciale vil der blive benyttet APA som referencesystem i teksten og i litteraturlisten. Vær opmærksom på, at der vil blive anvendt oversatte bøger, hvilket betyder, at der vil være to eller flere årstal forbundet med referencen. Dette omfatter værkets oprindelige udgivelsesår og årstallet for oversættelsen. Der vil løbende blive henvist til bilag, hvilket vil blive markeret som (Bilag X, linje X). Ved henvisning til et andet afsnit i specialet, gøres dette ved reference til afsnitsnummeret.

2.1 Begrebsafklaring

Migrantarbejdere	Dækker over både white-collar og blue-collar migrantarbejdere
Qatarske befolkning	Dækker over både migrantarbejdere og qatarske statsborgere
VM	Forkortelse for verdensmesterskabet
Sport mega events	Begreb som vil blive uddybet i afsnit. , men omfatter store globale sportsbegivenheder
DBU	Dansk Boldspil-Union
FIFA	Fédération Internationale de Football Association
Kommunikativ begivenhed, tekst og sprogbrug	Vil benyttes i vilkårlig rækkefølge og har samme betydning i specialets kontekst
Debatten	Tv-program på DR2
Boykotte	“bevidst undgå at samarbejde eller deltage i en politisk eller forretningsmæssig aktivitet med et land, en virksomhed el.lign. fx som pression, som protest eller pga. uenighed” (Den Danske Ordbog, u.å)

3.0 Teoretisk og analytisk tilgang

I dette afsnit vil jeg introducere specialets teoretiske og analytiske tilgang. Norman Faircloughs kritiske diskursanalyse danner grundlaget for dette speciale, hvorfor Faircloughs begreber vil blive præsenteret i dette afsnit. Først vil der redegøres for kritisk diskursanalyse, herunder diskursbegrebet, diskursordener, hegemoni samt Faircloughs tredimensionelle model. Jeg vil undervejs i afsnittet forholde mig reflektivt til valget af Faircloughs kritiske diskursanalyse ved at inddrage kritikpunkter af tilgangen, samt supplere med yderligere relevant teori. Dette vil blandt andet inkludere Robert M. Entmans (1993) begreber om framing, stilistisk analyse (Sørensen, 2010) og Edward Saids (1978/2002) sociokulturelle teori om Orientalismen. Derudover vil jeg løbende redegøre for, hvordan de enkelte elementer bliver benyttet i specialet.

For at beskrive Faircloughs kritiske diskursanalyse vil jeg primært trække på Norman Fairclough (2008/1992/1995) samt Marianne Winther Jørgensen og Louise Phillips' bog 'Diskursanalyse som metode og teori' (1999).

3.1 Kritisk diskursanalyse

Der findes to former for kritisk diskursanalyse: den bredere retning inden for diskursanalyse og Faircloughs kritiske diskursanalyse (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 72). Jeg vil som nævnt tidligere redegøre for Faircloughs tilgang. Et fællestræk ved kritisk diskursanalyse er, at det er kritisk forskning, som ønsker at afsløre ulige magtforhold, som den diskursive praksis opretholder i samfundet (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 76). Faircloughs tilgang er derudover en tekstorienteret diskursanalyse, som kombinerer tre traditioner: den lingvistiske disciplin, makrosociologisk analyse af social praksis og fortolkende mikrosociologisk analyse fra sociologien (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 78)

Diskursbegrebet refererer til en bred forståelse af, at sproget er mere end en neutral overførsel af information. Diskurs beskrives som en bestemt måde at forstå verden på, som er afhængig af den kontekst, hvor sproget undersøges (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 9). Fairclough karakteriserer sproget som en form for social praksis, hvor diskurs fungerer som en handle måde i relation til både andre mennesker og verden omkring os, samtidig med at det udgør en repræsentation af den virkelighed, hvori vi eksisterer. Derfor bliver diskursen anset som en afgørende dimension i enhver form for social praksis (Fairclough, 1992/2008, s. 17). I

forhold til den danske debat om VM i Qatar indikerer dette, at de identificerede diskurser ikke blot reflekterer holdninger og synspunkter, men er i stedet en aktiv integreret del og repræsentation af den sociokulturelle praksis og verden, hvori vi lever.

Et centralt punkt i Faircloughs kritiske diskursanalyse er, at diskurs er med til at reproducere samfundets sociale identiteter, sociale relationer og videns- og betydningssystemer, men er også med til at forandre disse (Fairclough, 1992/2008, s. 19). Det er denne dialektiske virkning af diskurs, der differentierer Faircloughs kritiske diskursanalyse fra andre kritisk diskursanalytiske metoder og teorier (Jørgensen og Phillips, 1999, s. 78).

Dette betyder, at diskurser i den danske debat kan forme og fremvise forskellige sociale identiteter. Dette kan omfatte, hvordan forskellige aktører og institutioner præsenterer sig selv og deres rolle i relation til VM i Qatar, eller hvorvidt de identificerer sig som tilhængere eller modstandere af VM i Qatar. Diskurs kan også forme og fremvise sociale relationer. Dette kan omfatte komplekse sociale relationer mellem aktører, såsom fodboldfans og fodboldorganisationer, eller Danmark og Qatar. Et eksempel på dette kan være hvordan en dansk politisk stillingtagen kan påvirke Danmarks internationale relation til Qatar.

Diskurs kan ydermere belyse og forme videns- og betydningssystemer. Ifølge Fairclough er dette tæt forbundet med ideologi og begrebet 'common sense', idet de opererer i betydningsproduktion-processerne (Jørgensen og Phillips, 1999, s. 86-87). Her er Fairclough inspireret af Gramscis tilgang til ideologisk praksis og 'common sense' (Fairclough, 1992/2008, s. 52). Dette refererer til, hvordan ideologier implicit manifesterer sig i praksisser og bliver en måde at forstå verden på i individuelle og kollektive livsformer. Dette medfører, at individer formes af de ubevidste aspekter af ideologier, der udfolder sig i praksis og skaber en ubemærket tilstedeværelse af 'common sense' antagelser (Fairclough, 1992/2008, s. 52). Det er dog vigtigt at bemærke, at Fairclough påpeger, at subjekter ikke er passive ideologiske bærere, hvorfor der også er et delvist fortolkningselement i videns- og betydningssystemer. Han anerkender, at individer skaber deres egne fortolkende forbindelser mellem ideologier og praksisser. Dette medfører, at individer kan positionere sig inden for forskellige og konkurrerende ideologier (Jørgensen og Phillips, 1999, s. 87). I forhold til den danske debat om VM i Qatar, kan diskurser derfor være med til at belyse og forme de videns- og betydningssystemer, som aktører i den danske debat mener er 'sandheden' og 'det rigtige' ud fra de 'common sense' antagelser de opererer efter. Diskurser hjælper altså med at afsløre, hvad disse videns- og betydningssystemer indebærer, og hvordan de påvirker aktørernes opfattelse af VM i Qatar.

Fairclough arbejder også med begreberne hegemoni og magt i forhold til diskurs (Fairclough, 1992/2008, s. 45). Hegemoni repræsenterer den dominerende form for magt og indebærer, at der eksisterer en fremherskende diskurs, som er den mest udbredte eller accepterede måde at forstå og beskrive verden på (Fairclough, 1992/2008, s. 53). Dette kan knyttes til Faircloughs koncepter om ideologi og 'common sense' antagelser, hvor hegemoni er en måde at forstå, hvordan magt og kontrol i samfundet udtrykkes gennem den dominerende diskurs eller ideologi, der ofte bliver internaliseret som 'common sense'. Hegemoni er ikke statisk, men kan udfordres ved konkurrerende diskurser og konflikt i det givne samfund eller institution, som undersøges (Fairclough, 1992/2008, s. 55).

Derudover er Faircloughs kritiske diskursanalyse i sig selv med til at undersøge og afdække disse skjulte magtstrukturer og uligheder, der er indlejret i den dominerende diskurs. Derved får den kritiske diskursanalyse også en form for magt i sig selv.

For at forstå hvordan sprog og tekst formes og former de diskursive praksisser, og heraf også den bredere sociale praksis, skal der ifølge Fairclough, undersøges relationen mellem forskellige diskurstyper via en diskursorden (Fairclough, 1995/2008, s. 122). Diskurstyper er de fremtrædende diskurser, der finder sted inden for et socialt domæne eller institution, hvor diskursordenen er summen af disse (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 80). Ligesom diskursbegrebet er dialektisk, anses sammenhængen mellem kommunikative begivenheder og diskursordener også dialektisk (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 83). Den kommunikative begivenhed fremviser ikke blot den eksisterende diskursorden i den givne kontekst, men er med til at ændre disse gennem kreativ sprogbrug (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 83). Diskursordener manifesterer sig og bliver tydelige ved sociale og kulturelle forandringer, hvor der egentlig ses en kamp om bibeholdelse eller omstrukturering af diskurser (Fairclough, 2008, s. 122). Forbindelsen mellem sprog og magt er ofte ikke tydelig, men ses først ved nærmere undersøgelse af de 'common sense' antagelser, der finder sted i relationer. Netop fordi disse magtrelationer er utydelige, bibeholdes de i samfundet (Fairclough, 1995/2008, s. 120).

3.2 Fairclough tredimensionelle model

Med udgangspunkt i ovenstående præsenteres nu Faircloughs tredimensionelle model, som vil blive benyttet som analytisk ramme for specialet (Figur 1). Som Fairclough selv nævner,

er det vigtigt at have en helhedsorienteret tilgang til kritisk diskursanalyse (Fairclough, 1995/2008, s. 131). Jeg vil inddrage alle dimensioner i analysen, men have et primært fokus på de aspekter, der findes særligt fremtrædende i den enkelte kommunikative begivenhed. Dette muliggør en mere nuanceret analyse, hvor jeg ikke bliver begrænset eller nødsaget til at inddrage alle elementerne af hver dimension.

Figur 1 - Faircloughs tredimensionelle model (af egen tilvirkning)

Modellen består af tre dimensioner: tekst, diskursiv praksis og sociokulturel praksis, hvor tekstdimensionen er beskrivende og den diskursive og sociokulturelle praksis er fortolkende (Fairclough, 1992/2008, s. 29). Ethvert tilfælde af sprogbrug og tekst er en kommunikativ begivenhed, hvor alle tre dimensioner skal inddrages for at undersøge et enkelttilfælde af sproget i en bredere kontekst (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 80). Dette er med til at belyse samfundets sociale identiteter, sociale relationer og viden- og betydningssystemer, samt hvordan disse forandres og bibeholdes i diskursordener. Fairclough fremviser flere analytiske måder, som kan benyttes under dimensionerne tekst og diskursiv praksis. Disse dækker tekstproduktion, tekstfortolkning og teksters formelle egenskaber, som tilsammen giver et beskrivende og fortolkende element til den kommunikative begivenhed (Fairclough, 1992/2008, s. 32).

3.2.1 Tekst

Denne dimension er som nævnt tidligere den beskrivende del af analysen af sprogbrug. Her trækkes på den lingvistiske analyse, hvor teksters formelle egenskaber og træk undersøges (Fairclough, 1992/2008, s. 30).

Fairclough fremviser fire analytiske måder at undersøge de formelle egenskaber gennem analyse af ordvalg, grammatik, kohætion og tekststruktur (Fairclough, 1992/2008, s. 31). Sociale identiteter, sociale relationer samt videns- og betydningssystemer er centrale punkter i Fairclough kritiske diskursanalyse, og han beskriver yderligere, hvordan disse indlejres i brugen af specifikke ord og sætninger (Fairclough, 1992/2008, s. 31). Disse konstruktioner er tydelige i tekstanalysen og tjener bestemte formål. For eksempel bærer en tekst bestemte ideologier, som ses i de begreber der benyttes. Dette giver teksten en ideationel funktion og stemmer overens med de videns- og betydningssystemer, der er blevet konstrueret (Fairclough, 1995/2008, s. 125). Tekster kan også have en interpersonal funktion, der er knyttet til både sociale relationer og identiteter. Teksten kan eksempelvis bidrage til at konstruere specifikke afsender- og modtageridentiteter, hvilket ofte afspejles i teksten gennem fremhævelse af rolleaspekter inden for identiteten. Derudover kan teksten indbygge en bestemt relation mellem afsender og modtager, hvilket bliver fremhævet i form af, om teksten er formel/uformel eller tæt/fjern (Fairclough, 1995/2008, s. 125).

Jeg vil i min tekstanalyse udvælge de analytiske værktøjer, som findes særlig relevante i den pågældende kommunikative begivenhed. Her vil jeg trække på den stilistiske analyse, hvor der vil være et særligt fokus på ordvalg og modalitet (Sørensen, 2010). Derudover vil det blive undersøgt, hvorvidt teksten har interpersonelle og ideationelle funktioner og om det dermed bidrager til at konstruere sociale identiteter, sociale identiteter, relationer samt videns- og betydningssystemer, som er indlejret i brugen af specifikke ord og sætninger.

3.2.2 Diskursiv praksis

Diskursiv praksis omfatter analysen af teksters produktions-, og fortolkningsprocesser, herunder distributions- og konsumptionsprocesser. Jeg vil i analysen fokusere på tekstproduktionsprocesserne samt intertekstualitet og interdiskursivitet.

Der kan ved produktionsprocessen være forskellige aktører og involverede parter, som har været med til at producere teksten, og som hver især har en særlig position i dette. Det kan både være dem, som står som afsender af teksten og dem, som har del i den bagvedliggende proces i at skabe teksten (Fairclough, 1992/2008, s. 35). Konsumptionsprocesser af en tekst afhænger af flere faktorer, herunder den sociale kontekst. Dette kan eksempelvis være hvordan teksten læses, om det er grundigt, hurtigt, eller uopmærksomt. Typen af tekst har også betydning for, hvordan den konsumeres, eksempelvis læses et kærestebrev anderledes end en administrativ tekst. Konsumptionsprocesser involverer også de resultater, der opnås ved at læse teksten, som både kan være af diskursiv karakter og af ikke-diskursiv karakter (Fairclough, 1992/2008, s. 36). Tekstens distributionsproces undersøges også i den diskursive praksis, hvor det kan være vigtigt at undersøge, hvem der 'adresseres', hvem som er 'lyttere' og forventes at være i publikummet og hvem som 'overhører' teksten (Fairclough, 1992/2008, s. 37).

Disse processer er relevante i den diskursive praksis, fordi 1) medlemmerne af den sociale praksis er betinget af de internaliserede strukturer, normer og diskursordener, som er blevet skabt på baggrund af tidligere sociale praksisser og 2) medlemmerne er samtidig betinget af den helt specifikke sociale praksis og kontekst, som de er en del af, og som er med til at afgøre, hvilke ressourcer der trækkes på og om det sker ved at følge normerne, ved at finde på nye tilgange eller ved at modarbejde eksisterende normer (Fairclough, 1992/2008, s. 36-37).

Fairclough fremhæver særligt intertekstualitet og interdiskursivitet som en vigtig del af analysen til diskursiv praksis (Fairclough, 1992/2008, s. 43). Tekster består af fragmenter af andre tekster, som intertekstualitet er med til at belyse. Dette kan blandt andet ses ved at tekster direkte nævner en anden tekst eller kommer fra en kæde af tidligere tekster (Fairclough, 1992/2008, s. 43). Derudover kan en tekst trække på andre diskurser, som derfor kommer i spil i teksten og diskursordenen, hvilket kaldes for interdiskursivitet (Fairclough, 1992/2008, s. 44).

3.2.3 Sociokulturel praksis

Den tredje dimension omfatter analysen af den sociokulturelle praksis. Dette kan indebære en grundig undersøgelse af den situationelle kontekst for den kommunikative begivenhed, den

brede institutionelle kontekst, som begivenheden er indlejret i, samt den overordnede samfundsmæssige og kulturelle ramme (Fairclough, 1995/2008, s. 130). I henhold til min analyse af den danske debat om VM i Qatar, indgår alle tre praksisser. Dette ses i form af analysen af 'Debatten', som omfatter den situationelle kontekst. Derudover observeres en bredere institutionel kontekst, i form af civilsamfundslige institutioner, som diskuterer de sportsetiske elementer ved VM i Qatar i debatten. Det er dog den overordnede samfundsmæssige og kulturelle ramme mellem Danmark og Qatar, der vil blive udforsket i analysen af den sociokulturelle praksis i dette speciale. Dette vil give indsigt i, hvordan samfundsmæssige og kulturelle faktorer har betydning i forhold til de diskurser, der fremgår i debatten.

Inden for sociokulturelle praksisser kan der identificeres tre hovedelementer: det økonomiske, det politiske, som inkluderer aspekter af magt og ideologi, og det kulturelle, som omfatter værdier og identitet (Fairclough, 1995/2008, s. 130). I min analyse vil jeg belyse det kulturelle aspekt af den sociokulturelle praksis ved at fokusere på de værdimæssige forskelle mellem Danmark og Qatar, som afspejles i diskurserne. Samtidig vil jeg også udforske hegemoni og den dominerende diskurs, hvilket primært vedrører det politiske aspekt. Dette valg skyldes, at selvom Fairclough opdeler disse tre hovedpunkter, understreger han også vigtigheden af at analysere ideologi og hegemoni inden for denne dimension (Fairclough, 1992/2008, s. 45).

For at opnå en dybere forståelse af den sociale praksis, der inkluderer både diskursive og ikke-diskursive elementer, er det afgørende at integrere sociokulturel teori i den kritiske diskursanalyse (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 82). Derved bliver den kritiske diskursanalyse en holistisk analyse, der omfatter både diskursanalyse og sociokulturel teori. Dette skridt er afgørende for at kortlægge forbindelserne mellem sprogbrug, diskurser og sociokulturelle praksisser (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 82). Fairclough specificerer dog ikke, hvilken sociokulturel teori der bør inddrages, eller hvordan den skal anvendes (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 101). I mit speciale har jeg valgt at inddrage Edward Saids sociokulturelle teori om orientalisme, som er beskrevet i hans værk 'Orientalisme' (1978/2002). Da orientalisme som teori beskæftiger sig med den måde, hvorpå Vesten historisk set har konstrueret og forstået Orienten, er det særligt relevant i konteksten af debatten om Qatar som værtsland for VM. På grund af den dialektiske tilgang, som Faircloughs kritiske diskursanalyse argumenterer for, kan dette hjælpe med at belyse, hvordan Vesten positionerer sig i forhold til Qatar og

Orienteren. Udover Saids værk vil jeg supplere med perspektiver fra bogen 'The West Versus the Rest and The Myth of Western Exceptionalism' af Moosa (2023), hvilket vil bidrage med en moderne og opdateret forståelse af Vestens rolle i forhold til resten af verden.

3.3 Kritik af kritisk diskursanalyse

I dette afsnit vil jeg redegøre for nogle af de kritikpunkter og problematikker, som jeg er stødt på i løbet af specialet i forbindelse med anvendelsen af Faircloughs kritiske diskursanalyse. Dette gøres for at fremvise mine refleksioner og tydeliggøre de afgrænsninger, der er foretaget i forhold til den kritiske diskursanalyse.

Kritisk diskursanalyse kan ikke stå alene som en analysemetode, hvorfor der er behov for at trække på andre analytiske værktøjer. Dette synspunkt understøttes også af Horsbøl (2016), som fremhæver betydningen af forskerens personlige analytiske værktøjskasse (Horsbøl, 2016, 87). Jeg har valgt at inddrage stilistisk analyse i min analyse af tekstdimensionen og vil derudover supplere med Robert M. Entmans (1993) begreber om framing, som vil blive redegjort for i næste afsnit.

Horsbøl beskriver, hvordan kritisk diskursanalyse kan være med til at fremhæve en virkelighed, som passer med forskerens egen politiske overbevisning (Horsbøl, 2016, s. 64). Som jeg har redegjort for i afsnit 1.1, startede min motivation for specialet som en nysgerrighed og ønske om at undersøge den danske debat om VM i Qatar nærmere. Jeg har derudover forsøgt at være transparent om min baggrund, refleksioner og afgrænsninger, således at min rolle som forsker ikke overskygger det videnskabelige arbejde.

Den dialektiske virkning af Faircloughs kritiske diskursanalyse er i praksis svær at fremvise. Faircloughs analytiske tilgang er en dyb og kompleks analyse af flere dimensioner, hvilket i sig selv er en omfattende proces. For at påvise den dialektiske virkning, er man nødsaget til at lave en kritisk diskursanalyse på en betydelig mængde tekster. Dette kræver tid, ressourcer og en grundig forståelse af de komplekse dynamikker inden for det specifikke sociale domæne, der undersøges. Derudover kan den dialektiske virkning af diskurser ofte have langsigtede virkninger, der strækker sig ud over en lang tidsperiode. Derfor er det nødvendigt at følge samfundsudviklingen over tid for at vurdere, hvordan diskurser påvirker og ændrer det. Selv hvis alt dette bliver gjort, kan det være udfordrende at påvise den dialektiske virkning. Dette

skyldes, at mange faktorer kan påvirke samfundsmæssige ændringer, og det er vanskeligt at isolere diskurser som den eneste årsag til disse ændringer. Jeg har derfor valgt ikke at fokusere på den dialektiske effekt mellem diskurser og samfundsændringer, men benytter derimod Faircloughs kritiske diskursanalyse til at belyse de diskurser og diskursordener der allerede er til stede i debatten.

Faircloughs tredimensionelle model inden for kritisk diskursanalyse giver mulighed for en vis grad af fleksibilitet i forhold til, hvordan man vælger at udføre sin analyse. Dette indebærer, at man som forsker kan udvælge de aspekter af de forskellige dimensioner, som er mest relevante for ens undersøgelse, og derved tilpasse analysens dybde og omfang efter behov. Dette er en fordel, da det giver mulighed for at konkretisere analysen til den specifikke undersøgelsesramme. En ulempe ved denne fleksibilitet er dog, at der ikke er faste retningslinjer for, hvor grundig analysen skal være. Dette kan resultere i, at man kan bruge uendelig meget tid på at analysere formelle teksttræk, intertekstualitet og andre detaljer, som kan føre til en meget omfattende analyse. Af hensyn til specialets omfang og praktiske gennemførelse har jeg derfor været nødsaget til at træffe valg og begrænse min analyse. Jeg har benyttet Faircloughs tredimensionelle model selektivt ved at fokusere på de aspekter af dimensionerne, som jeg har fundet mest relevante for min undersøgelse af den danske debat om VM i Qatar. Dette har gjort det muligt at opnå en mere målrettet og afgrænset analyse, der stadig adresserer de centrale elementer i debatten uden at blive for omfattende.

3.4 Framing

Som nævnt ovenfor har jeg valgt at supplere med Robert M. Entmans (1993) begreber om framing, som jeg i følgende afsnit vil redegøre for. Dette vil blive inddraget som et hjælpeværktøj til at lokalisere diskurser og analysere den kommunikative begivenhed i dimensionerne tekst og diskursive praksis. Derudover vil jeg redegøre for, hvordan Entmans begreber kan kobles på Faircloughs kritiske diskursanalyse.

Selvom Entman hovedsageligt fokuserer på medietekster i medie- og kommunikationsforskning, kan hans begreber om framing også benyttes i bredere kommunikationsmæssige kontekster (Hjarvard, 2015 s. 104).

Framing handler essentielt om at udvælge elementer af den opfattede virkelighed og fremhæve dette i en kommunikeret tekst (Entman, 1993, s. 52). Entman beskriver, hvordan framing har fire forskellige funktioner: at definere problemer, at fortolke årsager, at foretage moralske evalueringer og at anbefale hvordan problemet skal behandles (Entman, 1993, s. 52). Derudover kan frames forekomme hos afsenderen, i selve teksten, hos modtageren og kulturen som helhed (Entman, 1993, s. 52). Når framing opstår hos afsenderen, involverer de bevidste og ubevidste valg i forhold til tekstens indhold. Dette er styret af afsenderens videns- og fortolkningssystem. Derudover kan framing også forekomme i selve teksten, hvor forskellige sproglige elementer som udvalgte ord, metaforer og sætningskonstruktioner benyttes med henblik på at præsentere et bestemt perspektiv. Frames kan også forekomme hos modtageren, hvor teksten forstås ud fra modtagerens egen optik. Dette kan betyde, at de frames, der dannes i modtagerens opfattelse, kan afvige fra de frames, som forekommer i teksten eller afsenderens oprindelige intention. Derudover er der de kulturelle frames, som repræsenterer de mest udbredte og almindelige frames, som typisk reflekterer, hvad flertallet inden for en bestemt social gruppe tænker og forventer. (Entman, 1993, s. 52-53).

Mens Entman primært fokuserer på medietekster, er der flere måder, hvorpå hans begreber kan forbindes med Faircloughs kritiske diskursanalyse. Faircloughs tilgang opererer ikke med det individuelle perspektiv i samme grad som Entmans, men de fælles tråde mellem de to tilgange ligger i forståelsen af, hvordan sprog og kommunikation påvirker vores forståelse af verden og samfundet. Entman demonstrerer, hvordan frames kan forekomme i tekster, et begreb, der kan relateres til Faircloughs tekstdimension, hvor tekstens formelle egenskaber analyseres og former betydning. Entman anerkender vigtigheden af kulturen som en faktor, der påvirker frames og deres virkning. Dette perspektiv kan integreres med Faircloughs fokus på sociokulturelle praksisser, hvor forskelle samfundsmæssige kulturelle elementer spiller en afgørende rolle i at forme diskurser og sprogbrug. Derudover har Fairclough også fokus på sociale identiteter og relationer, hvilket kan relateres til, hvordan frames kan opstå hos afsenderen og modtageren. Ligeledes kan Entmans forståelse af den opfattede verden relateres til Faircloughs begreb om videns- og betydningssystemer. Selvom Entman ikke indlejrer den opfattede verden i ideologier og hegemoni, fremhæver han alligevel frames som et element, der kan påvirke, hvilket giver det en vis grad af magt. Dette er dog primært fremvist i forhold til politisk magtudøvelse og mediernes rolle (Entman, 1993, s. 56-57).

Til trods for at Entman primært arbejder med medietekster, kan hans begreber og tilgange relateres til Faircloughs kritiske diskursanalyse ved at udforske, hvordan kommunikative

begivenheder interagerer på forskellige niveauer. Entmans begreber kan derfor i sammenhæng med Fairclough give et mere nuanceret billede af, hvordan kommunikationsprocesser og sprogbrug i den danske debat om VM i Qatar, kan forme vores opfattelse af verden, samfundet og magtrelationer.

4.0 Videnskabsteori

I dette afsnit vil jeg redegøre for mit videnskabsteoretiske afsæt i socialkonstruktivismen og hvordan dette passer med diskursbegrebet og Faircloughs kritiske diskursanalyse.

Den socialkonstruktivistiske tilgang, som danner grundlaget for dette speciale, omfatter centrale præmisser, som omfatter opfattelsen af viden og sandhed. Viden betragtes ikke som en objektiv og universel sandhed, men er derimod som et resultat af subjekters kategorisering og forståelse af verden (Buur, 2015, s. 2; Jørgensen & Phillips, 1999, s. 13).

Inden for den socialkonstruktivistiske tilgang anses viden som noget, der er indlejret i en kulturel og historisk kontekst (Buur, 2015, s. 3-4). Dette betyder at viden og 'sandheden' er relativ og anses som foranderlige alt efter de kulturelle og historiske omstændigheder. Derfor anses viden heller ikke som mere 'sandt' end andet (Buur, 2015, s. 4). Inden for diskursbegrebet er disse omstændigheder skabt gennem diskursive handlinger, der konstruerer den sociale praksis (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 14).

Viden skabes derudover gennem sociale processer, hvor der opbygges fælles forståelser i hverdagslivets interaktioner (Buur, 2015, s. 4-5). Dette betyder også, at sproget er en vigtig faktor i den socialkonstruktivistiske tilgang (Buur, 2015, s. 5). Faircloughs kritiske diskursanalyse ønsker at undersøge sprogbrugen og dets 'common sense' antagelser. Det er i disse sociale processer, hvor der kan opstå konflikter om, hvad der er sandt og falsk, hvorfor sociale processer også er med til at forme sociale handlinger og definere, hvilke former for handlinger der accepteres og hvilke der ikke gør (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 14). Derfor er viden og social handling med til at skabe bestemte konstruktioner af verden, hvor sociale handlinger kan ekskludere andre, hvorfor der også er en magtrelation til stede (Buur, 2015, s. 5).

Denne socialkonstruktivistiske forståelse af viden, sprog og sociale processer går ud på at anerkende, at vores opfattelse af verden ikke er objektiv og fastlagt for alle. I stedet er det

resultatet af en kompleks interaktion mellem individuelle og kollektive kategoriseringer, som er formet af kulturelle og historiske kontekster. Dette indebærer, at viden er relativ og kontekstafhængig, og at der ikke er én universel sandhed. Faircloughs kritiske diskursanalyse bygger på denne socialkonstruktivistiske forståelse. Dette betyder, at det indebærer en undersøgelse af, hvordan sprogbrug og de diskurser, der findes i kommunikative begivenheder, er med til at skabe og forme viden- og betydningssystemer og sociale og sociokulturelle praksisser. Med andre ord, at sprog og diskurser ikke kun et udtryk for tanker og holdninger, men de er også med til at konstruere vores virkelighed.

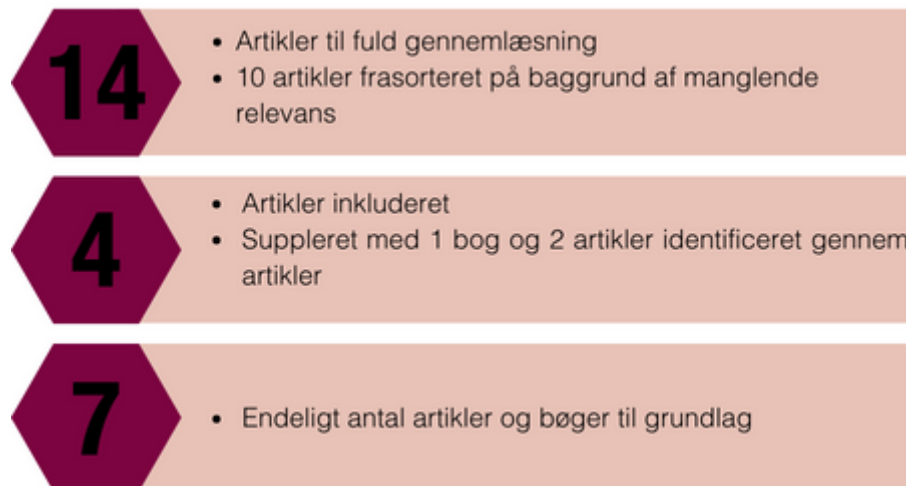
Dette betyder også, at den danske debat om VM i Qatar er mere end bare en neutral udveksling af synspunkter. Det er en arena, hvor magt udøves gennem sprog og diskurs, og hvor sociale praksisser og holdninger formes. Faircloughs kritiske diskursanalyse hjælper med at bringe disse magtrelationer og sociale konstruktioner i lyset ved at se på, hvordan de afspejler sig i den sprogbrug, der anvendes i debatten, for derfor at udfordre disse sociale konstruktioner.

5.0 Eksisterende forskning

For at undersøge forskningsfeltet og den forskning der eksisterer på området, vil specialets litteraturreview nu præsenteres. Formålet er at afdække den eksisterende forskning på området og opnå en dybdegående forståelse af forskningsfeltet, hvor jeg vil udforske og evaluere de relevante forskningsartikler og bøger. Alt dette vil indgå i den teoretiske ramme i forlængelse af Faircloughs kritiske diskursanalyse, hvor den relevante teori vil blive inddraget til at belyse pointer fra analysen.

Den eksisterende forskning er udarbejdet som et narrativt review med formålet om at opnå et analytisk og kritisk overblik over det aktuelle forskningsfelt (Bryman, 2021, s. 84). Målet med det narrative review er at etablere en solid baggrundsforståelse for forskningsfeltet samt kombinere og udforske pointer, tematikker og koncepter fra den eksisterende forskning (Bryman, 2021, s. 87-88). Således vil det narrative review, der kommer i forlængelse af min problemformulering og fokus, give mulighed for at skabe en sammenhængende og velinformeret baggrund for min forskning. Dette vil bidrage til en dybere og mere nuanceret forståelse, samt give indsigt i konteksten for VM i Qatar.

Derudover har jeg ønsket at skabe transparens og have en systematisk tilgang til litteratursøgningerne, hvorfor jeg har illustreret mine udvælgelsesprocesser og litteratursøgninger i bilag 1, og vil også blive uddybet løbende i afsnittet. Tabellen nedenfor illustrerer de første udvælgelsesprocesser i forhold til at identificere litteratur og litteraturlister, samt antallet af artikler der er blevet gennemgået. Dette afsnit vil således tage udgangspunkt i syv antal artikler.

Tabel 1 - identificerede forskningsartikler og bøger

Som nævnt tidligere var mit oprindelige fokus at undersøge Qatars vinkel og perspektiver i forhold til VM i Qatar. Derfor var mit udgangspunkt i de første litteratursøgninger at identificere forskning vedrørende VM i Qatar og som omhandlede de qatarske indbyggere og Qatar som en nation. Dette skulle være med til at give mig en forståelse af Qatar og de qatarske indbyggere, således at der kunne knyttes pointer fra den eksisterende forskning til analysepointer fra empirien, som omhandlede Qatar. Mit fokus ændrede sig sidenhen og jeg blev samtidig opmærksom på, at Qatar placerede sig i bunden af Academic Freedom Index (Kinzelbach et al., 2023). Dette indikerer en udfordrende situation med hensyn til forskningsfrihed i landet, samt gør det sværere at finde brugbar forskning i forhold til Qatar. Derfor vil min gennemgang af den eksisterende forskning have en todelt tilgang.

Først vil den inkludere forskningsartikler fra den tidligere litteratursøgning, som blev udført fra april til juni 2023 (Bilag 1). Disse søgninger omfattede blandt andet søgeordene: ‘World Cup’ + ‘Qatar’ + ‘Culture’, ‘Middle Eastern Culture’ + ‘Sports events’ samt ‘Arab world’ + ‘culture’ + ‘Sports events’. Denne del af litteraturen bidrog væsentligt til at udvide min

baggrundsforståelse af Qatar. Jeg har opnået en dybere indsigt i, hvordan Qatar som nation fungerer, og hvordan sportsbegivenheder som verdensmesterskabet, kan have en særlig betydning i landets udvikling. Dette har været en vigtig byggesten for min analyse af den danske debat om VM i Qatar, og har givet mig den nødvendige baggrundsinformation for at forstå VM i Qatar på et bredere plan. De første søgninger har således fået en ny rolle i specialet i forhold til den oprindelige hensigt. De skulle oprindeligt tjene som de første skridt i retning af forståelsen af de qatarske perspektiver, men er nu blevet afgørende for at etablere min baggrundsforståelse af Qatar som nation, således at jeg forstår den danske debat om VM i Qatar bedre.

I anden del af afsnittet vil der inddrages forskning inden for 'sport mega events' og 'soft power', som er kommet af gennemgangen af forskningsartiklerne fra de første søgninger. Dette vil bidrage til at vise, hvordan sport og politik er tæt knyttet, og hvordan 'soft power' spiller en rolle i forståelsen af VM i Qatar.

Begge dele findes relevante at inddrage; mens den første litteratursøgning har givet mig min baggrundsforståelse af Qatar, har den anden del givet en forståelse af hvordan sport og politik er knyttet sammen. Derudover er de forskellige elementer også med til at illustrere, hvordan min forskningsinteresse har udviklet sig i takt med, at jeg har fået nye perspektiver og viden.

5.1 Baggrundsforståelse af Qatar i forhold til VM i Qatar

Første del af mit review består af flere litteratursøgninger. Der er blevet søgt på aub.aau.dk og afgrænset til online peer-reviewed forskningsartikler. Disse litteratursøgninger skulle afdække de indledende aspekter og undren, jeg havde omkring VM i Qatar. Mit primære fokusområder var: den eksisterende forskning omkring VM i Qatar, sammenhængen mellem sport mega events og kultur samt sammenhængen mellem Mellemøsten og sport. Dette blev koblet sammen til tre litteratursøgninger:

- Litteratursøgning 1: 'World Cup' + 'Qatar' + 'Culture'
- Litteratursøgning 2: 'Mega events' + 'Culture' + 'Power' + 'World Cup'
- Litteratursøgning 3: 'Middle Eastern Culture' + 'Sports events' samt 'Arab world' + 'culture' + 'Sports events' (inklusive "cross cultural studies")

Derudover har det været en skelnen mellem før og efter afholdelsen af VM i Qatar. Dette blev gjort, da jeg oprindeligt fandt det relevant at undersøge, om der var ændringer i den eksisterende forskning fra før og efter afholdelsen, samt om der i forskningssammenhæng, er evalueret og skrevet om de påvirkninger og konsekvenser VM i Qatar har haft. Dette har vist sig at være irrelevant, da der på tidspunktet for litteratursøgning 1 (Bilag 1), ikke har været muligt at finde forskning, som er lavet og udgivet efter afholdelsen af VM i Qatar omhandlende dette. Derimod er der blevet inddraget undersøgelser, der forudser og diskuterer effekterne af VM i Qatar, hvor der blandt andet ses et fokus på de qatarske indbyggere. Disse artikler er blevet inddraget i del 1.

Jeg vil i det følgende redegøre for de pointer, som jeg har fundet relevante og givet mig en baggrundsforståelse for emnet, samt fremhæve de pointer, som har været med til at give en forståelse for den videre litteratursøgning og være relevante for analysen.

I flere af de artikler jeg har gennemgået, bliver der lagt vægt på at fremhæve, om empirien fokuserer på de qatarske statsborgere eller migrantarbejderne (Al-Emadi et al., 2017; Brannagan et al., 2023; Al Thani, 2021). Dette illustrerer tydeligt den opdeling, der er til stede blandt indbyggerne i Qatar, hvor der findes en stor mængde migrantarbejdere, og hvor qatarske statsborgere udgør en minoritet i eget land (Brannagan et al., 2023). Qatarerne betragter dette som en udfordring, da det kan have indflydelse på beskyttelsen af den qatarske og arabiske kultur, hvor der ses et ønske om at reducere antallet af migrantarbejdere (Brannagan et al., 2023). I en anden forskningsartikel fra 2015 undersøges, hvordan den qatarske befolkning socialiserer og interagerer med hinanden, for at opnå harmoni indbyrdes i befolkningen (Diop et al., 2018). Konklusionen var, at de migrantarbejdere, der kunne tale arabisk og havde en kultur tæt på den qatarske, havde mere positive holdninger til både qatarske statsborgere og andre migrantarbejdere (Diop et al., 2018). Derudover havde de asiatiske migrantarbejdere den dårligste livskvalitet i Qatar, mens de qatarske statsborgere havde den bedste livskvalitet (Diop et al., 2018). Et af de væsentlige punkter i forskningsartiklen handlede om, at der er behov for at Qatar udvikler flere integrationsstrategier, både mellem de qatarske indbyggere og migrantarbejderne, men også mellem migrantarbejderne. Dette skal gøres for at sikre Qatar en mere positiv og produktiv arbejdsindsats op til VM i Qatar (Diop et al., 2018).

I betragtning af de forskningsresultater, der er præsenteret i disse artikler, fremstår det tydeligt, at Qatar står over for komplekse udfordringer i forhold til befolkningsgruppen. Denne opdeling mellem qatarske statsborgere og migrantarbejdere er et centralt tema, der trækker tråde gennem flere forskningsstudier, hvorfor det også medvirker til en variation i resultaterne, afhængigt af, om undersøgelserne fokuserer på qatarske statsborgere eller migrantarbejdere. Dette tydeliggør ydermere problematikken ved VM i Qatar og menneskerettighedskrænkelserne mod migrantarbejderne, hvor det er særligt for Qatar som stat, at indbyggertallet hovedsageligt består af migrantarbejdere.

I 2023 udgav Brannagan et al. en forskningsartikel, der undersøger Qatars udvikling i forhold til en hybridisering af kulturen. Der fremvises, hvordan den arabiske kultur og de traditionelle qatarske praksisser mødes med moderne og vestlige praksisser i Qatar. Dette resulterer i en hybridisering af qatarske traditioner og moderne praksisser, som opleves i forskellige aspekter af det qatarske samfund. Det ses for eksempel i kvinders påklædning, hvor den sorte traditionelle arabiske påklædning bliver farverig og inspireret af moderne og vestlige modetendenser. Samtidig ses en stigende interesse blandt de yngre qatarske generationer for de ældre qatarske traditioner, som stammer fra tiden som nomadefolk. Der fremhæves også i artiklen, at der er en hybridisering i den urbane udvikling i Qatar, som demonstrerer en bevarelse af den arabiske kultur og identitet i en form for niche-turisme. Et konkret eksempel for dette ses i arkitekturen i forbindelse med opførelsen af fodboldstadioner til det kommende VM i Qatar. Disse fodboldstadioner er blevet designet med henblik på at efterligne de traditionelle telte, der tidligere blev anvendt af Qatars nomadefolk. Resultatet af disse hybride praksisser fremhæves i artiklen som værende traditionelle staters overlevelselsesmetode i en globaliseret og moderne verden. På denne måde bliver Qatar og VM i Qatar et eksempel på, hvordan traditionelle arabiske praksisser bliver inkorporeret på en ny, moderne og ikke mindst vestlig måde (Brannagan et al, 2023).

Under litteratursøgningen var det uundgåeligt at støde på kritikken rettet mod VM i Qatar, særligt i forhold til menneskerettighedskrænkelserne mod migrantarbejderne. Eftersom mit fokus for litteratursøgningen var at afdække den qatarske vinkel, udvalgte jeg de artikler, som havde et fokus på, hvilken kritik de qatarske indbyggere havde af VM i Qatar, og hvordan de i så fald mente, at Qatar havde håndteret kritikken. I en kvalitativ undersøgelse foretaget af Al Thani i 2021 blev Qatars nationale branding i forhold til migrantarbejdere og sport mega events undersøgt. I denne forskning blev 13 qatarske individer interviewet, hvoraf flere var

aktører i den qatarske 'Supreme Committee for Delivery and Legacy' samt 'International Centre for Sport Security'. Dette fremhæves, eftersom at disse mennesker til dagligt arbejder med VM i Qatar, og det må antages, at deres holdninger afspejler dette. Dette hænger også sammen med den lave grad af forskningsfrihed (Kinzelbach et al., 2023). Respondenterne i undersøgelsen fremhæver tre vigtige punkter i forhold til VM i Qatar. Først og fremmest blev Vestens negative medierolle i forbindelse med Qatars engagement i sport mega events fremhævet. Det blev påpeget, hvordan medie billedet ofte fokuserer på de negative aspekter af landets handlinger og praksisser, hvilket kan have en underminerende virkning på landets omdømme og indsats (Al Thani, 2021). For det andet blev Qatars forsøg på transparens fremhævet som en positiv faktor. Respondenterne understregede, at Qatar aktivt forsøger at øge gennemsigtigheden i forhold til migrantarbejdernes forhold og forbedringerne i deres arbejdsvilkår. Dette kan ses som et skridt mod at imødegå de negative mediefortællinger og opnå en mere positiv opfattelse af landets praksisser (Al Thani, 2021). Derudover blev ligheden mellem sport og udvikling også fremhævet som en væsentlig faktor i Qatars brandingstrategi. Ved at knytte sporten til udvikling og sociale fremskridt, forsøger Qatar at demonstrere, at dets engagement i sport mega events også har en bredere positiv indvirkning på samfundet og landets udvikling (Al Thani, 2021). Derimod fremhævede nogle af de Qatarske indbyggere i Brannagan et al (2023) undersøgelse, at der var negative konsekvenser ved udviklingen. På grund af VM i Qatar, skulle der på meget kort tid bygges nye bygninger og udvikles nye sportsbyer, hvilket førte til en omfattende omlægning af den qatarske infrastruktur. Dette resulterede i konstant trafik og ændringer af ruter til og fra arbejde, hvilket gjorde det vanskeligere for lokalsamfundet at komme rundt (Brannagan et al., 2023).

I en undersøgelse fra 2014 blev over 2000 indbyggere i Qatar systematisk udvalgt, for at undersøge deres holdninger til VM i Qatar (Al-Emadi et al., 2017). Undersøgelsen havde til formål at belyse den mangelfulde litteraturforskning om, hvilke faktorer der påvirker effekten af sport mega events. I artiklen blev det undersøgt hvilke effekter af VM i Qatar, der påvirkede indbyggernes holdning til selve begivenheden, og om det i givet fald påvirkede deres fællesskabsfølelse eller personlige livskvalitet. Ud af de 2000 indbyggere var ca. halvdelen qatarske statsborgere, mens resten var migrantarbejdere (Al-Emadi et al., 2017). I denne undersøgelse var der en klar forskel på, hvad migrantarbejderne og de qatarske statsborgere mente var fordelene og ulemperne ved VM i Qatar. Migrantarbejderne vægtede de økonomiske fordele højt, hvilket også passer med deres udgangspunkt for at flytte til Qatar. Her var udviklingen af turisme især vigtigt for deres positive holdning til VM i Qatar.

Derimod var deres fokus mere på de kortsigtede negative konsekvenser, såsom trafikproblemer, mens de langsigtede konsekvenser ikke betød lige så meget for deres livskvalitet (Al-Emadi et al., 2017). De qatarske statsborgere, der havde den bedste livskvalitet i undersøgelsen, var dem, der havde den opfattelse, at VM i Qatar bidrog til at fremme den qatarske stolthed på globalt plan. Samtidig blev Qatar en del af den kulturelle og sportslige udvikling, som påvirkede deres livskvalitet til det bedre (Al-Emadi et al., 2017). Dette indikerer, at der er forskelle i, hvad de qatarske statsborgere og migrantarbejderne betragter som positive aspekter ved afholdelsen af VM i Qatar, selvom begge befolkningsgrupper fremhæver positive elementer af sport mega eventet (Al-Emadi et al., 2017).

5.2 Sport og soft power

I mange af de læste artikler og gennem litteratursøgningen blev jeg introduceret til begrebet 'sport mega events', som både kan have betydning for det land, hvor sportsbegivenheden finder sted, men også for resten af verden. Det opleves for eksempel hvordan sport mega events er med til at påvirke befolkningen og det urbane liv (Brannagan et al, 2023) samt hvad de qatarske indbyggere mener, er fordelene og ulemperne ved sport mega eventet (Al Thani, 2021; Al-Emadi et al., 2017; Brannagan et al., 2023).

Dette afsnit har derfor til formål at udforske begrebet sport mega events. Dette vil gøres med særlig fokus på den politiske dimension, herunder soft power. Målet er at afdække, hvordan globale sportsbegivenheder er tæt knyttet til politik og hvorfor VM i Qatar derfor er relevant i en dansk kontekst. Der vil derfor først ses en begrebsdefinition af 'mega events', herunder 'sport mega events'. Dernæst vil der være en gennemgang af Joseph S. Nyes (2004) forskning om soft power, der vil lede op til en forskningsartiklen, der knytter soft power og sport sammen.

Dette afsnit inkluderer forskningsartikler og bøger, som er kommet fra de tidligere søgninger, samt fra litteraturlisterne i de forskningsartikler jeg har gennemgået.

Et af de nyere definitioner af 'mega events' kommer af Martin Müller (2015). Han definerer mega events som en begivenhed, der tiltrækker et stort antal besøgende, og som derfor

hænger sammen med turisme. Begivenheden skal derudover have en bred medierækkevidde, medføre store omkostninger og påvirke værtsstedets landområde og befolkningen (Müller, 2015). De centrale fokuspunkter i studier om 'sport mega events' er økonomi, byfornyelse, national stolthed/velværefaktorer, øget deltagelse i sport og international prestige samt 'soft power' (Grix et al., 2019, s. 25). Disse elementer understreger kompleksiteten af sportsbegivenheder i stor skala, som har indvirkning på både samfund og kultur. Hos værtslandet ses det, hvordan de økonomiske aspekter og byfornyelse er centrale motiver i gennemførelsen af sport mega events. Derudover kan begivenheden påvirke befolkningens tilhørsforhold, trivsel og deltagelse i sport. Der ses også hvordan international prestige og 'soft power' er afgørende, for at forstå sport mega events internationale betydning og indflydelse.

Det har givet anledning til at dykke yderligere ned i begrebet soft power. Eftersom dette speciale vil undersøge de danske diskurser og diskursordener i forhold til VM i Qatar, finder jeg det yderligere relevant at undersøge de magtformer, herunder magtdiskurser, som finder sted i henholdsvis Danmark og Qatar. Koblingen mellem soft power og VM i Qatar i dansk kontekst er med til at fremvise, hvordan magtdiskurser samvirker og har betydning i forhold til den danske debat om VM i Qatar, og som kulminerer i sport mega eventet. Dette bidrager til en helhedsforståelse af VM i Qatar samt Danmark og Qatars politiske magtposition.

Joseph S. Nye introducerede begrebet soft power som et alternativ til 'hard power' tilbage i 1990. Dette begreb opstod som en reaktion mod den mere autoritære og militære tilgang til magtudøvelse (Nye, 2004, s. XI + 6). Både hard power og soft power er måder at påvirke andre til at handle i overensstemmelse med ens mål, og de er ikke nødvendigvis helt adskilte fra hinanden (Nye, 2004, s. 6). Soft power repræsenterer en magtform, hvor man forsøger at forme andres ønsker og præferencer gennem tiltrækning og ved at fremme bestemte dagsordener. Dette opnås ved at appellere til værdier, kultur og retningslinjer som ressourcer, der bruges til at opnå indflydelse (Nye, 2004 s. 7-8). Hard power handler om at ændre, hvad andre gør, ved at udstede ordrer og anvende tvangsmidler. Dette indebærer ofte brugen af hårde sanktioner og bestikkelse som midler til at opnå ønskede resultater (Nye, 2004, s. 8). Relationen mellem soft power og hard power kan variere på et spektrum af variationer, hvilket betyder, at der findes gråzoner og overlappende områder mellem de to begreber, afhængigt af konteksten og måden som magtudøvelsen foregår på (Nye, 2004, s. 8). Når dette sættes i kontekst til VM i Qatar, bliver det tydeligt, hvordan Qatar udnytter sin økonomiske

styrke og anvendelsen af hard power som grundlag for arrangementet af verdensmesterskabet. VM i Qatar repræsenterer samtidig Qatars brug af soft power, hvor landet søger at tiltrække opmærksomhed fra den globale scene. Dette opnås ved at fremvise den qatarske kultur som en appellerende og magtfuld faktor på verdensplan. På denne måde kombinerer Qatar både hard og soft power-elementer for at maksimere indflydelsen og synligheden af VM i Qatar i en global sammenhæng. Dette viser den komplekse dynamik mellem hard power og soft power i international politik, hvor magtudøvelse og tiltrækning kan være forbundne strategier for at opnå politiske mål.

I forlængelse af Joseph Nyes begreb om soft power, har Jonathan Grix, Paul Michael Brannagan og Donna Lee (2019) i nyere tid udvidet begrebet og integreret det med sport mega events. Militær magt, krig og økonomisk styrke er ikke altid tilgængeligt eller ønskeligt for alle stater, og kan være en mindre attraktiv tilgang i det 21. århundrede, hvilket gør soft power mere relevant end nogensinde før (Grix et al., 2019, s. 26). Soft power manifesterer sig i sportsverdenen gennem sport mega events og fungerer som et redskab til at øge international prestige og anerkendelse på verdensscenen (Grix et al., 2019, s. 26). Grix et al. knytter 5 dimensioner til soft power begrebet: kultur, turisme, branding, diplomati og handel, hvor sport mega events passer ind i alle dimensionerne (Grix et al., 2019, s. 31). Sport er en integreret del af en nations kultur og kan spille en rolle i at styrke identitetsfølelsen. Dette sker eksempelvis gennem støtte til ens landshold og den fælles nationalfølelse omkring en sportsbegivenhed (Grix et al., 2019). Her fungerer sport mega eventet som samlingspunkt på tværs af landegrænser og fremmer en følelse af nationalt fællesskab på et globalt plan. Dette kan eksempelvis observeres, når danskerne samles for at støtte det danske landshold under verdensmesterskabet i Qatar, samtidig med at qatarske indbyggere opfatter afholdelsen af VM i Qatar som en national begivenhed, der styrker deres følelse af nationalt fællesskab. Dog er det værd at bemærke, at til trods for at sport mega eventet kan bidrage til og styrke nationalfølelsen, er det ikke altid at det lykkes. Eftersom befolkningen i Qatar består af en stor andel migrantarbejdere, må der også antages, at disse ikke nødvendigvis mærker den samme grad af national samhørighed og identitetsfølelse til Qatar, som de qatarske statsborgere. Den komplekse dynamik mellem forskellige befolkningsgrupper i Qatar, kan skabe udfordringer i forhold til at opnå den ønskede enhed og tilhørsforhold, som sportsbegivenheder kan fremme. De dårlige arbejdsvilkår for migrantarbejderne og krænkelse på menneskerettigheder er netop et tegn på dette. Sport mega events har også

en tæt forbindelse til turismen (Grix et al., 2019, s. 31). Dette er især tydeligt i forhold til tilskuerpladser i stadionerne, hvor mange mennesker samles for at overvære begivenhederne og samtidig har et behov for overnatning- og spisemuligheder. Dette fører til en omfattende byudviklingsproces i værtslandet, der tilpasses det urbane liv for at imødekomme behovene fra de besøgende til sportsbegivenheden. Dette betød, at Qatar stod overfor en omfattende byudviklingsproces, som ændrede det urbane liv og som skabte trafik for de qatarske indbyggere (Brannagan et al., 2023). Derudover fungerer sport mega events som en platform, hvor værtslandet kan brande sig selv på et globalt plan (Grix et al., 2019, s. 31). Mange lande er repræsenteret og sender deres landshold til VM i Qatar, hvor de således bliver eksponeret for landet og dets kultur. Dette gælder både fysisk tilstedeværelse, men også i hele markedsføringsprocessen, byudviklingen og når fodboldkampene vises. Fodbold er generelt en enorm sportsattraktion med en bred interesse. Derfor giver afholdelsen af verdensmesterskabet i fodbold Qatar mulighed for at brande landet på et globalt plan. Qatar har forsøgt at skabe et brand, der inkluderer både den arabiske og qatarske kultur på en moderne og ny måde. Dette ses eksempelvis i hybridiseringen og opførelsen af fodboldstadionerne (Brannagan et al., 2023).

Diplomati og handel er tæt knyttet dimensioner ved soft power begrebet i forhold til sport mega event (Grix et al., 2019). Dette involverer værtslandets diplomatiske indsats på at positionere sig på verdensscenen og samtidig vise deres åbenhed for samarbejde og international handel. Gennem sportsbegivenheden forsøger værtslandet at kommunikere budskabet om deres nationale troværdighed og villighed til at engagere sig i globale anliggender og relationer. Samlet set er sport mega events som VM i Qatar komplekse begivenheder, der bruger soft power som et redskab til at fremme nationale interesser på globalt plan. Målet er at skabe tiltrækning til landet og opnå accept og anerkendelse på verdensscenen, hvilket åbner muligheder for globale samarbejder og international handel.

5.3 Opsamling

I dette litteraturreview har jeg undersøgt den eksisterende forskning, hvilket har bidraget til en mere nuanceret forståelse af emnet. Jeg har specifikt fokuseret på forskning, der ikke er blevet formidlet gennem medierne og ikke har haft et dansk perspektiv. Gennem litteraturen har jeg opnået en dybere baggrundsforståelse af Qatar og hvordan denne forståelse har udviklet sig ved hjælp af indsigter fra tidligere forskning. Igennem reviewet har jeg også fremhævet vigtige aspekter ved Qatar, herunder udfordringerne med forskningsfriheden og

den markante tilstedeværelse af migrantarbejdere i landet. Derudover er der blevet fremhævet Qatars udvikling i form af hybridiseringen af den qatarske kultur.

Jeg har adresseret udfordringen ved at finde det rette fokus i relation til sport mega events som VM i Qatar. Her er der talrige elementer at overveje, såsom økonomiske faktorer, byudvikling, national stolthed, øget sportslig deltagelse, international prestige og anvendelse af soft power. Alle disse faktorer er væsentlige, for at forstå den komplekse dynamik i forbindelse med sport mega events. Jeg har uddybet soft power begrebet, sammenhængen mellem soft power og sport mega events, samt belyst hvordan dette kan påvirke på et globalt plan via magtdiskurser.

6.0 Kvalitativ metode

Jeg vil i det følgende afsnit redegøre for mit metodiske udgangspunkt for specialet i form af kvalitativ metode. Som nævnt tidligere er kritisk diskursanalyse en essentiel del af specialet, hvorfor det også er denne, som ligger til grund for mine metodevalg. Jeg vil derudover redegøre for min selektion af kvalitativ empiri, min transkriberingsprocess og kvalitativ indholdsanalyse

I specialet tages der udgangspunkt i Svend Brinkmann og Lene Tanggaards (2020) definition af kvalitativ forskning. Brinkmann og Tanggaard beskriver kvalitativ forskning som følgende: “Når forskning er kvalitativ, betyder det almindeligvis, at man interesserer sig for, *hvordan* noget gøres, siges, opleves, fremtræder eller udvikles. Man er fx optaget af at beskrive, forstå, fortolke eller dekonstruere den menneskelige erfarings *kvaliteter*” (Brinkmann & Tanggaard, 2020, s. 15). Min interesse er centreret omkring de kvalitative aspekter af den danske debat om VM i Qatar, hvor jeg ønsker at afdække, hvordan den danske debat fremtræder via diskurs, for derefter at dekonstruere og forstå, hvad dette betyder for en bredere sociokulturel praksis. Derudover undersøges de menneskelige aspekter, hvorfor dette speciale har en kvalitativ tilgang.

Derudover er der i kvalitativ forskning også erkendelsen af forskerens rolle, hvor der gøres op med objektiv forskning (Brinkmann & Tanggaard, 2020, s. 17-18). I tråd med denne forståelse er det afgørende, at forskeren er opmærksom på egne antagelser og forståelser, hvorfor jeg forsøger at være transparent i de næste afsnit, om mine afgrænsninger i forhold til selektion og databehandling.

6.1 Selektion

I dette afsnit vil jeg beskrive min selektionsproces, hvor jeg vil uddybe mine fra og tilvalg i forhold til den udvalgte empiri. Afsnittet er struktureret ud fra mine overvejelser og er opbygget i kronologisk rækkefølge for at illustrere min selektionsproces. Dette gøres for at være transparent omkring min selektion.

Jeg havde tidligt i specialeprocessen fastlagt mit teoretiske udgangspunkt i Faircloughs kritiske diskursanalyse. Dette betyder, at empirien er udvalgt ud fra et teorikriterium, hvor

det vil give anledning til at afprøve og undersøge empirien, med henblik på at få det til at passe med mit teoretiske udgangspunkt (Graakjær & Jessen, 2015, s. 33). Jeg vil gennem empirien forsøge at beskrive de diskursive praksisser i den danske debat om VM i Qatar, for således at kunne beskrive den sociokulturelle praksis, som den danske debat forekommer i. Dette betyder også, at jeg vil udlede pointer fra teksterne, som ikke nødvendigvis relaterer sig til teksternes oprindelige indhold, men som kan give et indblik i en bredere forståelse af Qatar og Danmark (Graakjær & Jessen, 2015, s. 16).

Min interesse og motivation for emnet begyndte, da jeg blev eksponeret for en række kommentarer på Facebook vedrørende Danmarks deltagelse ved VM i Qatar (Bilag 2). Dette gav anledning til følgende spørgsmål og undren:

- Hvorfor er der så stor modstand mod VM i Qatar?
- Hvad betyder et politisk og folkeligt boykot for Danmark og Qatar?
- Er dette en situation, hvor Vesten positionerer sig i forhold til et muslimsk/arabisk land?

Derfor valgte jeg i første omgang at tage udgangspunkt i disse Facebook kommentarer (Bilag 2) som grundlag for min empiri. Jeg forventede, at denne empiri ville afdække de danske diskurser ud fra et tilfældighedskriterium, hvor forskellige almene danskeres holdninger til, hvorvidt Danmark skulle boykotte VM i Qatar, ville indgå i empirien (Graakjær & Jessen, 2015, s. 33). Sociale medier udgør et alment kommunikationsmiddel, hvilket ville give mig nem adgang til et udvalg af danske holdninger om emnet. Dette ville yderligere kunne give mig indblik i danske diskursive praksisser på sociale medier, og hvordan disse fremgår og former et medialiseret sociokulturelt samfund i forhold til VM i Qatar. Dog var det afgørende for mig at inddrage empiri, der repræsenterede en vifte af danske perspektiver og holdninger og som samtidig reflekterede den kompleksitet, der er forbundet med debatten om VM i Qatar på forskellige institutionelle niveauer. Det ville være svært at redegøre for repræsentationen af de danske Facebook kommentarer, hvorfor disse blev fravalgt i selektionsprocessen.

Eftersom Danmarks deltagelse er en central del af min problemformulering, fandt jeg det interessant at undersøge, hvordan Danmark politisk har positioneret sig til VM i Qatar. Den danske regering er med til at repræsentere Danmark, eftersom de er ansvarlige for at styre landet og tage beslutninger på vegne af den danske stat og befolkning. Derfor vil der også

være en sammenhæng mellem Danmarks deltagelse til VM i Qatar og Danmarks politiske positionering og stillingtagen. Til at udvælge relevant empiri til dette, benyttede jeg mig af et bekvemmelighedskriterium, hvor udvælgelsen skulle være let tilgængelig (Graakjær & Jessen, 2015, s. 7). Derfor prioriterede jeg, at det skulle være online artikler, som jeg nemt kunne tilgå på nettet. Ud fra dette fremkom kulturministerens udtalelse til Politiken i november 2022 “»Jeg er kun fungerende«: Ministre må sandsynligvis droppe VM i Qatar” (Kristeansen & Larsen, 2022), som vil være have til formål at belyse underspørgsmål 2: ‘Hvordan har Danmark officielt positioneret sig politisk i forhold til Danmarks deltagelse ved VM i Qatar?’.

Jeg søgte også efter empiri, der kunne belyse den danske debat om VM i Qatar. Med henblik på denne empiri anvendte jeg et variationskriterium for at sikre, at empirien inkluderede en bred vifte af repræsentative aktører inden for VM i Qatar (Graakjær & Jessen, 2015, s. 33). Samtidig fandt jeg det også relevant, at empirien skulle være i overensstemmelse med kulturministerens udtalelse. Dette ville muliggøre undersøgelse af de intertekstuelle træk og relationen mellem Danmarks politiske stillingtagen og den danske debat. Derfor kan der også argumenteres for, at dette opfyldte et teorikriterium (Graakjær & Jessen, 2015, s. 33). Baseret på disse overvejelser valgte jeg at inddrage et tv-afsnit fra DR ‘Debatten: sluk for landsholdet?’ (DR, 2022) som min primære empiri. Dette program inkluderer allerede et bredt udvalg af aktører, som er blevet inviteret til at diskutere VM i Qatar. Disse aktører repræsenterer derudover forskellige civilsamfundslige institutioner og giver derfor et bredt indblik i de forskellige perspektiver, der er involveret i den danske debat om VM i Qatar. De vil derfor også være relevante til at reflektere den kompleksitet, der fremgår i den danske debat om VM i Qatar. Derudover blev tv-afsnittet også udgivet i november 2022, hvorfor der kan trækkes paralleller til kulturministerens udtalelse.

6.2 Transskribering

Jeg har valgt at konvertere den audiovisuelle del af empirien fra tv-afsnittet ‘Debatten: sluk for landsholdet?’ (DR, 2022) til tekstformat (Bilag 3). Dette blev gjort for at fokusere på sprogbrugen, som udgør en afgørende komponent i Faircloughs kritiske diskursanalyse. Ved at transskribere det audiovisuelle indhold til tekst, kan jeg lettere analysere og identificere de sproglige træk og diskursive praksisser, der optræder i tv-afsnittet. Derudover giver det mig mulighed for en mere effektiv og struktureret databehandling af empirien i form af

indholdsanalysen, som vil blive redegjort for i næste afsnit. Endelig gjorde konverteringen af empirien til tekst det muligt for mig, at præsentere mine analytiske pointer og resultater på en sammenhængende og akademisk måde. Tekstformatet giver en praktisk måde at citere og henvise til specifikke udsagn og elementer fra empirien.

Transskriberingen anses som den første del af den analytiske proces, hvor sproget overføres fra mundtlig form til skriftlig form (Kvale og Brinkmann, 2014, s. 238). Jeg har valgt at transskribere med fokus på meningsindhold og sammenhænge (Kvale og Brinkmann, 2014, s. 238). Når noget blev fremført tydeligt, har jeg enten valgt at udelade det eller vurderet, hvad der blev sagt, baseret på konteksten og meningsforståelsen i den pågældende sammenhæng. Transskriberingsprocessen gav mig derfor også mit førstehåndsindtryk af de medvirkende og deres udtalelser i tv-afsnittet, før jeg anvendte den analytiske metode. Min proces har bestået først af at transskribere materialet, efterfulgt af en gennemlæsning for at rette stavfejl og udføre korrektur. Til sidst blev transskriberingen integreret i indholdsanalysen. Denne proces har bidraget til at kvalitetssikre min transskribering og samtidig forme min forståelse om VM i Qatar i den danske debat.

Transskribering af talesprog til skriftsprog medfører ændringer i, hvordan ting bliver fremhævet (Kvale og Brinkmann, 2014, s. 236). Dette betyder, at de medvirkende muligvis ville have udtrykt sig anderledes skriftligt end i en mundtlig samtale. Det er også værd at bemærke, at det drejer sig om en transskribering af et tv-afsnit, hvor jeg ikke har været til stede under optagelsen. Dette fremhæves for at antyde, at der under optagelsen muligvis har været stemninger, kommentarer og andre elementer, som ikke er blevet fanget i optagelsen og derfor ikke kan transskriberes.

Jeg har valgt at udføre transskriberingen selv, i stedet for at benytte mig af et online værktøj. Dette valg blev truffet med formålet om, at fange den fulde effekt af de medvirkendes udtalelser, kropssprog og andre elementer, som ellers ville være gået tabt under transskriptionen (Kvale og Brinkmann, 2014, s. 236). For at sikre, at disse aspekter blev nøjagtigt indført i transskriptionen, udviklede jeg en transskriptionsnøgle. Denne nøgle indeholder kriterier for at identificere og markere bestemte handlinger, afbrydelser eller pauser, der optræder i tv-afsnittet. Ved at anvende denne nøgle kunne jeg sikre en mere omfattende og præcis transskription.

Transskriptionsnøgle	
nedryk/[enter]	Ændring af emne.
...	Handling.
[...]	Afbrydelse
..	Pause i sætning
...	længere pause i sætning
ORD	Ord der bliver lagt særligt tryk på i udtalelse

6.3 Kvalitativ indholdsanalyse

I min forskning anser jeg kvalitativ indholdsanalyse som en værdifuld metode til at databehandle tv-afsnittet ‘Debatten: sluk for landsholdet?’ (DR, 2022). Dette er baseret på en forståelsesorienteret og kvalitativ tilgang til databehandlingen, hvor der vil forsøges at systematisere en omfattende mængde data. Jeg vil i det følgende afsnit redegøre for Hsiu-Fang Hsieh og Sarah E. Shannon (2005) tilgang til kvalitativ indholdsanalyse og belyse hvordan jeg benytter mig af denne tilgang i dette speciale.

Hsieh og Shannon (2005) definerer i teksten ‘Three Approaches to Qualitative Content Analysis’ indholdsanalyse som følger: “(...) qualitative content analysis is defined as a research method for the subjective interpretation of the content of text data through the systematic classification process of coding and identifying themes or patterns.” (Hsieh & Shannon, 2005, s. 1278). Dermed beskrives kvalitativ indholdsanalyse som en systematisk klassificering af indhold, som kan identificere bestemte temaer og mønstre i empirien. I relation til kritisk diskursanalyse er jeg opmærksom på vigtigheden af at forstå og reflektere over min position som forsker. Derfor søger jeg at være transparent omkring min analyseproces af empirien for at sikre, at mine forskningsresultater er pålidelige og gennemsigtige. Eftersom Hsieh & Shannon anerkender forskerens subjektive forståelse af empiri, kan kvalitativ indholdsanalyse være et hjælpeværktøj til dette.

Ifølge Hsieh og Shannon er der tre forskellige typer af kvalitativ indholdsanalyse: den konventionelle indholdsanalyse, den direkte indholdsanalyse og den summative indholdsanalyse (Hsieh & Shannon, 2005, s. 1277). Den konventionelle indholdsanalyse anvendes typisk, når der skal undersøges et fænomen, hvor der mangler eksisterende forskning og litteratur på området. Dette er en induktiv tilgang, hvor indsigter fra empirien afgør kategoriseringen og temaerne (Hsieh & Shannon, 2005, s. 1279). Den direkte indholdsanalyse kan betegnes som den deduktive tilgang, hvor den udvalgte teori afgør temaerne i empirien (Hsieh & Shannon, 2005, s. 1281). Den summative indholdsanalyse omfatter brugen af ord og at undersøge hvilken mening, der bliver tillagt disse ord (Hsieh & Shannon, 2005, s. 1283-1284).

I min databehandlingsproces har jeg valgt at anvende en kombination af den konventionelle og direkte indholdsanalyse. Min tilgang har haft to centrale mål: et ønske om at bevare åbenheden og lade empirien styre analysen, og at udnytte teoriens vejledning til at strukturere og uddybe mine analyseresultater.

Databehandlingsprocessen begyndte med en gennemgang af transskriptionen af Debatten, hvor jeg påbegyndte den konventionelle indholdsanalyse. Dette trin havde til formål at undersøge og markere de temaer, der naturligt opstod i teksten. Efter denne indledende fase identificerede jeg fire overordnede temaer: problemdefinition, ansvar, konsekvenser og løsninger (Bilag 4). Disse temaer opstod spontant som et resultat af materialets indhold og udgjorde grundlaget for min analyse. Herefter fulgte en fase, hvor jeg knyttede de identificerede temaer til Entmans begreber om framing, som vil blive uddybet i analysen af 'Debatten: sluk for landsholdet' i afsnit 7.2.1. Dette trin kan karakteriseres som en direkte indholdsanalyse, hvor teorien fungerer som en vejledning og ramme for analysen. Ved at koble temaerne til Entmans begreber om framing, opnår jeg en dybere forståelse af, hvordan de identificerede temaer blev formet og struktureret i teksten. Denne tilgang tillader mig at integrere teoriens indsigter i mine analyser og levere en mere nuanceret fortolkning af empirien. Sammenfattende kombinerer jeg elementer fra både den konventionelle og direkte indholdsanalyse i min forskning, hvilket muliggjorde en holistisk tilgang. Indholdsanalysen har således hjulpet med at organisere og systematisere det store mængde tekstmateriale. Dette har dog også medført, at sammenhængende elementer kan være gået tabt og hvor kun brudstykker af tv-afsnit blev inddraget i indholdsanalysen. Det er dog værd at bemærke, at jeg kontinuerligt har gænsket tv-afsnittet og gennemgået transskriptionen for at sikre, at jeg

ikke mister vigtige sammenhænge eller nuancer i materialet. Dette har bidraget til at bevare forståelsen af konteksten og helheden i tv-afsnittet, på trods af jeg kun har identificeret og kategoriseret de mest fremtrædende og relevante temaer i materialet

7.0 Analyse

Jeg har valgt at strukturere min analyse i overensstemmelse med Faircloughs tredimensionelle diskursmodel (Fairclough, 1992/2008, s. 29). Som Fairclough nævner, er der ikke en skarp opdeling mellem tekst- og diskursiv praksis dimensionerne (Fairclough, 1992/2008, s. 29), hvorfor begge disse dimensioner vil inddrages til analyse af empirien i analysedel 1 og 2. Dette indebærer også, at mine udvalgte analyseværktøjer og teori vil blive selektivt anvendt, alt efter relevans for tekst og kontekst. Jeg har som nævnt tidligere valgt at inddrage Entmans begreber om framing (1993), stilistisk analyse (Sørensen, 2010), samt litteratur fra eksisterende forskning afsnit 5.0. Den sociokulturelle praksis som teksterne indgår i, vil også blive inddraget.

I første del af analysen undersøges Danmarks politiske positionering i forhold til VM i Qatar. Dette gøres med udgangspunkt i kulturministerens udtalelse til Politiken (Kristiansen & Larsen, 2022). Her vil underspørgsmål 1: “Hvordan har Danmark officielt positioneret sig politisk i forhold til Danmarks deltagelse ved VM i Qatar?” besvares.

I analysedel 2 vil der være et fokus på at afdække og analysere de forskellige holdninger og diskurser i den danske debat om VM i Qatar. Dette vil, som nævnt tidligere, gøres med udgangspunkt i tv-programmet ‘Debatten: Sluk for landsholdet?’ (DR, 2022). Her vil underspørgsmål 2 besvares: ‘Hvilke ligheder og forskelle er der mellem de politiske og civilsamfundslige institutioner i de danske diskurser omkring VM i Qatar?’.

Afslutningsvis vil der i analysedel 3 være en analyse af den brede sociokulturelle praksis, som specialet undersøger. Dette vil tage udgangspunkt i de identificerede diskurser og diskursordener fra analysedel 2, samt inddragelse af den sociokulturelle teori om orientalisme (Said, 1978/2002).

Empirien behandles i kronologisk rækkefølge, for at illustrere de intertekstuelle træk, som især er fremtrædende på grund af den korte tid mellem publiceringerne.

7.1 Analysedel 1: Danmarks politiske positionering

Første del af analysen vil forsøge at besvare underspørgsmål 1: 'Hvordan har Danmark officielt positioneret sig politisk i forhold til Danmarks deltagelse ved VM i Qatar?'. Dette vil gøres med udgangspunkt i kulturministerens udtalelse om, hvorvidt hun deltager ved VM i Qatar. Der vil blive inddraget Entman (1993) begreber om framing og stilistisk analyse (Sørensen, 2010) for at undersøge den kommunikative begivenhed ud fra Fairclough tredimensionelle model.

7.1.1 Danmarks kulturminister

Den 9. november 2022 udgiver det danske nyhedsmedie Politiken en artikel om, hvorvidt den daværende kulturminister deltager til VM i Qatar (Kristiansen & Larsen, 2022). Artiklen har inddraget flere pointer og vinkler, såsom kongehusets udtalelse og reference til, hvordan Tyskland politisk har positioneret sig. Disse er udeladt i henhold til specialets afgrænsninger, hvorfor der kun vil være et fokus på kulturministerens udtalelse og heraf den danske politiske position. Eftersom udtalelsen kommer i en nyhedsartikel, vil der også være et fokus på mediediskurser, som påvirker artiklen som helhed.

I artiklen identificeres en kompleks tekstproducentproces, som kan opdeles i en overordnet tekstproducent og i en inkluderet tekstproducent. Dette gøres for at forenkle analysen af tekstproducenten af artiklen, hvor det er essentielt at afdække de centrale aktører, der har været involveret (Fairclough, 2008).

Den overordnede tekstproducent ses, når artiklen undersøges som et samlet tekstværk. Cecilie Lund Kristiansen og Johan Blem Larsen er de to politiske reportere bag artiklen og fungerer som forfatterne af værket. De har forfattet og sammensat artiklen, hvilket inkluderer artiklens delelementer såsom udvælgelse af citater, formulering af overskrifter samt strukturering af artiklens opbygning. Derudover har de formodentlig udført det nødvendige baggrundsarbejde for artiklen, såsom at stille relevante spørgsmål og indhente information.

Det er nyhedsmediet Politiken, der har udgivet artiklen, hvorfor de spiller en væsentlig rolle som den overordnede afsender. De har ansat forfatterne og har det endelige ansvar for kvalitetssikring og redigering af artiklen.

Den inkluderede tekstproducent ses, når der undersøges specifikke delelementer i artiklen. Dette illustreres tydeligt i forhold til kulturministerens udtalelse, hvor hun direkte citeres. I dette tilfælde anses kulturministeren som forfatteren af den præcise ordlyd, der er blevet inkluderet i artiklen. Hendes ordvalg, syntaks og formulering er hendes eget ansvar og repræsenterer hendes individuelle måde at udtale sig på. I forlængelse heraf repræsenterer kulturministeren også den danske socialdemokratiske regering, da hun i sit virke som kulturminister er en del af regeringen. Derfor bliver hendes udtalelse også en repræsentation af regeringens officielle holdning eller position i spørgsmålet om Danmarks deltagelse til VM i Qatar.

Artiklen indledes med at understrege dens aktualitet, hvilket også anses som et af de fem nyhedskriterier inden for nyhedsmedier (DanskSiderne.dk, u.å). Det som bliver fremhævet er, at der er: “mindre end to uger til Danmarks åbningskamp mod Tunesien ved VM i Qatar” og “langvarige forhandlinger om dannelsen af en ny regering” (Kristiansen & Larsen, 2022). Her trækkes der på en mediediskurs, som framer Politikens artikel som aktuel og relevant for læserne, og som samtidig har til funktion at påpege et problem i, at regeringen endnu ikke har udmeldt Danmarks politiske deltagelse til VM i Qatar (Entman, 1993). Dette skaber derudover også en kontekst for, hvorfor regeringen skal udmelde Danmarks politiske deltagelse til verdensmesterskabet, i form af at VM i Qatar starter om ‘mindre end to uger’, og hvorfor de ikke har gjort det endnu, i form af en årsag i de ‘langvarige forhandlinger’. Derfor får artiklen også til funktion at fremlægge en fortolkning af årsager til problemet (Entman, 1993).

Dette leder op til næste del af artiklen, som får til funktion at behandle problemet. Kulturminister Ane Halsboe-Jørgensen siger følgende til Politiken: “Jeg er kun fungerende kulturminister og kan i den egenskab ikke rejse” (Kristiansen & Larsen, 2022). Sætningen indikerer i sin helhed, på grund af brugen af modalverbet ‘kan’, at det ikke er muligt for hende at rejse til Qatar, fordi hun ‘kun’ er ‘*fungerende minister*’ (Sørensen, 2010). Dette indikerer, at 1) hvis hun ikke ‘kun’ havde været ‘fungerende minister’, så havde det været et andet udgangspunkt og 2) fordi hun er det, er det ikke muligt for hende at rejse. Hele sætningen havde ændret mening, hvis hun eksempelvis havde brugt ordet ‘må’ i stedet for ‘kan’, således at sætningen lød: ‘Jeg er kun fungerende kulturminister og *må* i den egenskab ikke rejse’. Her ville der refereres til, at hun ikke har fået tilladelse af en anden, muligvis

regeringen, eller at der er regler for, hvad man må som fungerende minister. Hvis hun havde brugt modalverbet 'vil', havde hun selv taget stilling til, om hun ville afsted eller ikke, naturligvis i sammenhæng med hendes rolle som 'fungerende minister'. Modalverbet angiver dermed, hvorvidt noget er en mulighed, en nødvendighed, en pligt eller en tilladelse, hvor hendes brug af modalverbet 'kan' indikere en tvetydighed, som antyder at det ikke er hendes beslutning om at deltage, og det anses som umuligt for hende (Sørensen, 2010). Herved får sætningen også til funktion at konstruere kulturministerens afsenderidentitet og rolle i spørgsmålet om Danmarks politiske deltagelse ved VM (Fairclough, 1995/2008, s. 125). Hun fremstår som en person, der har begrænsninger i sin rolle som "fungerende kulturminister", hvilket igen antyder, at beslutningen om hendes deltagelse i VM ikke er under hendes kontrol. Dette kan give indtryk af, at spørgsmålet om Danmarks deltagelse i VM er kompleks, og at det kan ses som en undvigelse af stillingtagen fra kulturministerens og regeringens side. Derudover bliver ordlyden af 'fungerende minister' relevant at fremhæve, da et term fra den politiske verden bliver anvendt til formidlingen til den almene befolkning. Dette kan skabe tvivl om, hvad det egentlig indebærer at være 'fungerende kulturminister' i relation til kulturministerens deltagelse i VM i Qatar. Hvis kulturministerens udtalelse sammenlignes med artiklens overskrift: "»Jeg er kun fungerende«: Ministre må sandsynligvis droppe VM i Qatar" (Kristiansen & Larsen, 2022), fremgår det, hvordan Politiken allerede i overskriften fremhæver kulturministerens udtalelse og at der er en mediediskurs til stede, som fortolker kulturministerens udtalelse. Dette ses, når Politiken i deres overskrift inkluderer vurderende ord som 'sandsynligvis' og 'må', i forhold til kulturministerens udtalelse, selvom hun i udtalelsen klart fastslår, at hun ikke 'kan' tage af sted. Herved evaluerer Politiken kulturministerens udtalelse, og inddrager på samme tid sig selv og deres fortolkning af hendes udtalelse i overskriften. Derved fremgår det yderligere, at Politiken også forstår kulturministerens brug af 'kan' som tvetydig og sætter spørgsmålstejn ved hendes argument om, at hun som fungerende minister ikke 'kan' deltage til VM i Qatar.

I forhold til kulturministerens udtalelse og dens distribueringsproces, siger hun ydermere til Politiken: "Alle de spørgsmål må I gerne stille mig, men så skal I lige lave en aftale. Jeg står lige midt i noget (...)" (Kristiansen & Larsen, 2022). Dette indikerer tydeligt, at Politiken har fået udtalelsen i en kontekst, hvor kulturministeren ikke er forberedt og er i gang med andre ting samtidigt. Denne uformelle situation skaber tvivl om, hvorvidt kulturministerens udtalelse kan betragtes som velovervejet og repræsentativ for hendes officielle holdning, og

hvorvidt Politikens fortolkning hænger sammen med hvordan udtalelsen er fremsat. Politikens behov for at stille spørgsmål på denne måde reflekterer et klart ønske om svar fra regeringen og kulturministeren angående Danmarks politiske deltagelse ved VM i Qatar. Der har været en sigende tavshed fra regeringen og kulturministeren op til dette tidspunkt, hvilket har skabt et behov for klarhed og en officiel udtalelse. Kulturministerens deltagelse i den uformelle samtale afspejler også hendes ansvar for at levere et svar, da hun aktivt interagerer i samtalen. Samtidig kan dette signalere, at hun forsøger at undgå fremtidige udtalelser ved at imødekomme danskernes behov for svar på dette tidspunkt, under en uformel samtale i forbifarten. Kulturministerens tvetydige svar kan muligvis skyldes, at der inden for de efterfølgende to uger kan dannes en ny regering, som potentielt kan ændre kulturministerens og den danske regerings position, hvilket vil have betydning for Danmarks udmeldinger i forhold til VM i Qatar. Dette fremhæves for at kontekstualisere kulturministerens udtalelse, samt redegøre for den kompleksitet, som finder sted i dansk politik. Den nuværende regering skal tage stilling til dansk deltagelse til en begivenhed som finder sted i fremtiden, hvor en eventuel ny regering er dannet.

I artiklen bliver der også refereret til andre udenlandske begivenheder, hvor Danmark, på trods af forhandlingerne, er repræsenteret. Dette frembringer en interdiskursiv reference til andre politiske domæner, hvor kulturministeren således bliver sammenlignet og sammenligner sig selv og sit virke som kulturminister fra andre ministres praksisser. Der bliver i artiklen refereret til klimaminister Dan Jørgensens deltagelse til klimatopmødet COP27 i Egypten og erhvervsminister Simon Kollerups deltagelse til EU-møder i Bruxelles, hvor Politiken forholder sig kritisk til, hvorfor kulturministeren således ikke kan deltage til VM i Qatar. De er allesammen fungerende ministre, hvilket fremhæver den tidligere pointe om, at kulturministerens mangel på stillingtagen ikke kun skyldes hendes virke som fungerende minister.

Til dette udtaler kulturministeren:

(...) Det er et spørgsmål om, om det er nødvendigt, at Danmark er der, eller ej. Simon Kollerup (fungerende erhvervsminister, red.) sidder også og forsvare vores realkreditsystem i Bruxelles i denne uge for eksempel. Det er, fordi det skader landet, hvis vi ikke er til stede, og det kan man ikke just sige om en sportsbegivenhed.” (Kristiansen & Larsen, 2022).

I betragtning af kulturministerens udtalelse er det tydeligt, at hun anerkender en forskel i betydningen af ministres deltagelse ved forskellige udenlandske begivenheder. Dette illustrerer tilstedeværelsen af en politisk værdidiskurs, hvor politiske domæner tildeles forskellige og præferencebaserede værdier. Samtidig måles ministres deltagelse også op mod, hvad der betragtes som nødvendigt for at beskytte landets interesser og hvad der 'skader landet'. Dette bekræfter værdidiskursen inden for politiske domæner, hvor ministres tilstedeværelse skelnes ud fra begivenhedens karakter og formål. På den anden side kan der argumenteres for, at ministres deltagelse i bestemte begivenheder hænger sammen med deres respektive arbejdsområder. For eksempel kan klimaministerens deltagelse i klimabegivenheder, erhvervsministerens deltagelse i EU-møder og kulturministerens deltagelse i kulturelle begivenheder såsom VM i Qatar anses som en naturlig del af deres ansvars- og arbejdsområder, hvilket gør deres deltagelse og repræsentation af Danmark lige vigtig på tværs af de politiske domæner. I forlængelse heraf spørger Politiken, om kulturministeren ville tage af sted, hvis dette var muligt, og hun ikke var begrænset af sit virke som 'fungerende minister'. Til dette svarer hun:

“(…) så afhænger det jo af, hvilken regering der sidder, og hvem der er kulturminister, og hvad den nye regerings linje er. Og de partier, der sidder og forhandler nu, har jo meldt forskellige ting ud. Så det er i sidste ende en politisk beslutning” (Kristiansen & Larsen, 2022).

Kulturministeren indikerer således vigtigheden af de politiske forhandlingsprocesser om en ny regering, hvor der skelnes mellem nødvendig politisk deltagelse og politiske beslutninger. Danmarks politiske deltagelse ved VM i Qatar anses derfor som en beslutning, der afhænger af de enkelte partiers værdier og holdninger, hvorfor de pågældende politiske forhandlinger spiller en afgørende rolle. Afhængigt af hvilke politiske partier der ender med at danne regering, vil beslutningen om Danmarks deltagelse til VM i Qatar variere betydeligt. Dette indikerer, hvordan Danmarks politiske engagement ved VM i Qatar kan opfattes som en kulturel begivenhed, der er præget af moralske, værdipolitiske og menneskelige forskelligheder. Ikke desto mindre svarer kulturministeren ikke på Politikens spørgsmål om, hvad kulturministeren og den socialdemokratiske regerings politiske holdning ville være til deres deltagelse til VM i Qatar, men bruger forhandlingerne som afledning for stillingtagen. Hvis der kigges tilbage til oktober 2021, ses der i en artikel fra DR skrevet af Andersen, Stenbroen og Ahrens (2021), at de politiske partier Alternativet, Radikale Venstre, Enhedslisten, Liberal Alliance og Kristendemokraterne, havde stemt ja til at regeringen skulle

boycotte Qatar politisk og ikke sende officielle repræsentanter fra Danmark til VM i Qatar. Dansk Folkeparti havde derimod stemt imod boykot, mens Nye Borgerlige mente, at det var regeringens beslutning. Venstre og Socialdemokratiet, havde på dette tidspunkt endnu ikke taget stilling til, hvorvidt der skulle være politisk boykot (Andersen et al., 2021). Der ses derfor mangel på stillingtagen fra regeringen længe før de politiske forhandlinger, hvilket rejser spørgsmålet om, hvorvidt kulturministerens argument om politiske forhandlinger er en gyldig begrundelse eller blot en undskyldning for regeringens undgåelse af stillingtagen.

Dette er den eneste udtalelse, der har været fra kulturministeren og regeringen i forhold til Danmarks deltagelse til VM i Qatar. Artiklen fører til en masse andre artikler, og får herved en intertekstuel effekt, hvor der refereres tilbage til kulturministerens udtalelse til Politiken. Dette ses hos Berlingske (Ritzau, 2022a), Danmarks Radio (Hansen, 2022), Altinget (Rønberg, 2022), Information.dk (Cramon, 2022), TV2 (Ritzau, 2022b) og mange flere. Det er værd at bemærke, at der i flere af artiklerne sættes spørgsmålstegn ved kulturministerens reference til 'fungerende minister' som årsag til den manglende deltagelse ved VM i Qatar. Dette, sammenholdt med min analyse og den sigende tavshed fra regeringen, indikerer, at årsagen omkring 'fungerende minister' betragtes som en utilstrækkelig undskyldning. Derudover indikerer opmærksomheden omkring Politikens artikel om kulturministerens udtalelse også, at der har været et stort behov for en dansk stillingtagen og klare politiske udmeldinger til spørgsmålet om dansk deltagelse ved VM i Qatar.

7.1.2 Delkonklusion: sigende tavshed, kompleksitet og politiske domæner

Danmark har politisk positioneret sig i forhold til sin deltagelse i VM i Qatar ved at udvise en bemærkelsesværdig tavs og undvigende tilgang til spørgsmålet. Den sigende tavshed og manglen på klare politiske udmeldinger fra regeringens side kan tolkes på flere måder. Det indikerer, at spørgsmålet om Danmarks deltagelse i VM i Qatar har været et komplekst og følsomt emne, hvor regeringen har undgået at tage en klar position. Det kan derudover også være et forsøg på at undgå at provokere vælgere eller internationale partnere. Medierne har her spillet en rolle, hvor det især i forhold til kulturministerens udtalelse, har haft betydning. Medierne har haft indflydelse på, hvordan udtalelsen er fremkommet, og hvordan mediedækningen generelt har været set i lyset af behovet for en politisk udmelding og udtalelse. Derudover har der været en fremtrædende politisk værdidiskurs i forhold til kulturministerens deltagelse, hvor forskellige politiske domæner har taget stilling baseret på

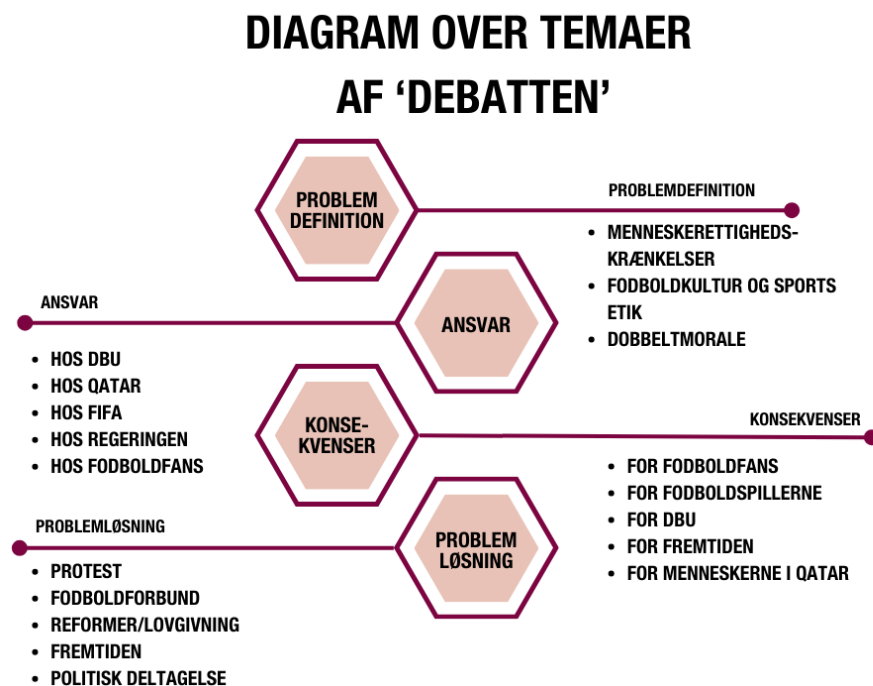
begivenhedens karakter og formål, hvor VM i Qatar ikke har været anset som vigtigt nok. Kulturministeren har antydnet, at forhandlingsprocesserne har haft en vigtig rolle i denne sammenhæng, men det har også været tydeligt, at der længe før forhandlingerne ikke var taget stilling til Danmarks politiske deltagelse ved VM i Qatar. Samlet set understreger denne kompleksitet og manglende klarhed behovet for en dybere og mere nuanceret dansk debat omkring VM i Qatar, hvilket fører os til næste del af analysen.

7.2 Analysedel 2: ‘Debatten: sluk for landsholdet?’

Analysedel 2 vil besvare underspørgsmål 2: ‘Hvilke ligheder og forskelle er der mellem de politiske og civilsamfundslige institutioner i de danske diskurser omkring VM i Qatar?’. Denne del af analysen vil tage udgangspunkt i den primære empiri, som er tv-afsnittet ‘Debatten: Sluk for landsholdet’ (DR, 2022).

7.2.1 Indholdsanalyse

Som nævnt tidligere blev tv-afsnittet ‘Debatten: Sluk for landsholdet’ (DR, 2022) transskriberet (Bilag 3) og kodet i form af indholdsanalysen (Bilag 4). Her blev transskriberingen inddelt i temaer og underkategorier, som er illustreret i figur 2 nedenfor:

Figur 2 - Diagram over temaer i ‘Debatten: sluk for landsholdet?’ (af egen tilvirkning)

Ved indholdsanalysen fremstod det, hvordan der herskede tvivl om, hvad der var problemet, hvem der havde ansvaret, hvilke konsekvenser der ville være og i forlængelse heraf, hvordan problemet skulle løses. For at kunne identificere de centrale temaer, der blev diskuteret og fremhævet i debatten, blev tv-afsnittet således kodet efter disse hovedtemaer. Jeg vil i det følgende redegøre for, hvordan Entmans (1993) begreber om framing, passer med hovedtemaerne.

Det første tema omfatter problemdefinition og passer ind i Entmans begreb om framing, som handler om at påpege en bestemt definition af et problem (Entman, 1993, s. 52). Dette tema fokuserer på, hvordan de forskellige deltagere i debatten definerer og opfatter de problematikker, der er knyttet til VM i Qatar. Dette inkluderer en bred vifte af spørgsmål, såsom menneskerettighedskrænkelser, fodboldkultur og sportsetik, dobbeltmorale og refleksion, samt hvad der i praksis fungerer. Gennem dette tema forsøger deltagerne i debatten at påpege de eksisterende problemer, hvilket bliver gjort på baggrund af deres opfattelse af VM i Qatar. Dette er særligt relevant for at forstå de politiske og civilsamfundslige diskurser i den danske debat omkring VM i Qatar.

Det andet tema omfatter ansvar, og spiller en central rolle i den danske debat om VM i Qatar. Deltagerne i Debatten forsøger at afdække, hvem der skal tage ansvar for forskellige aspekter af situationen omkring verdensmesterskabet. Dette tema falder sammen med Entmans (1993) begreb om 'fortolkning af årsager', da det involverer en dybere forståelse og fortolkning af, hvem der kan tillægges skyld eller ansvar for de udfordringer, der er knyttet til VM i Qatar, samt hvem der har et ansvar for at løse disse udfordringer. Indholdsanalysen viser, at der er forskellige tilgange til, om ansvaret skal placeres hos det danske fodboldforbund (DBU), det internationale fodboldforbund (FIFA), Qatar som værtsland, den danske regering eller fodboldfansene selv. Dette tema er derudover relevant i forhold til at forstå, hvordan forskellige politiske og civilsamfundslige institutioner positionerer deres synspunkter om ansvar i forhold til problematikker og den bredere diskurs i den danske debat om VM i Qatar.

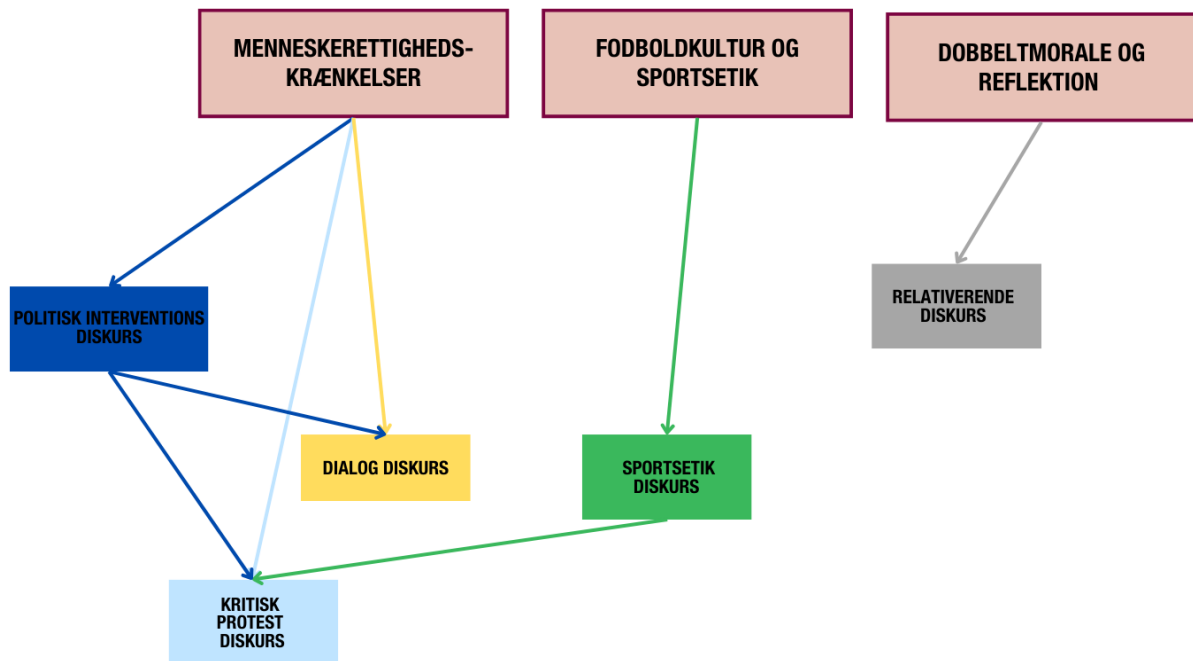
Det tredje tema handler om konsekvenser og er tæt knyttet til at foretage moralske evalueringer (Entman, 1993, s. 52). Temaet involverer en vurdering og evaluering af de forskellige handlinger og beslutninger, der er relateret til VM i Qatar. I den danske debat har der været en betydelig vægt på at fremhæve, hvordan disse handlinger og beslutninger påvirker forskellige interessenter, herunder fodboldfansene, fodboldkulturen, DBU og

migrantarbejderne i Qatar. Dette tema bidrager til at belyse, hvilke synspunkter og løsningsforslag debattørerne anser for at være de mest hensigtsmæssige i lyset af deres vurdering af konsekvenserne.

Det fjerde tema er problemløsning og hænger sammen med 'anbefaling af løsning' (Entman, 1993, s. 52). Dette tema omhandler, hvordan deltagerne i debatten fremhæver måder at løse problemet på. Det kan omfatte politiske beslutninger, symbolske protester, kritisk dialog og andre tiltag som bliver foreslået til at håndtere problematikkerne af VM i Qatar. Dette kan omfatte både konkrete handlinger og mere abstrakte idéer om, hvordan man kan tackle de komplekse udfordringer ved verdensmesterskabet. Analyse af dette tema hjælper med at afdække, hvilke løsningsforslag der er blevet fremsat i debatten og hvordan de afspejler forskellige perspektiver til VM i Qatar og de tilknyttede problematikker.

Som Entman (1993) også påpeger, er det muligt, at alle disse funktioner kan forekomme i en enkelt tekst. Dette betyder også, at på trods af at hovedtemaerne adskiller sig, kan der i en enkelt kommunikativ begivenhed, lokaliseres flere af hovedtemaerne. Dette giver mig en nem mulighed for at afdække alle temaerne, hvorfor de også vil fremstå sammenhængende i analysen. Dette giver mig yderligere mulighed for at afdække diskurserne i en kontekstuel sammenhæng, og således belyse de fremtrædende diskurser og diskursordener i tv-afsnittet.

Som følge af analysen har jeg derudover identificeret tre centrale temaer ud fra problemdefinitionerne. Disse omfatter menneskerettighedskrænkelser, fodboldkultur og sportsetik samt dobbeltmoral. Analysen vil være struktureret omkring disse temaer, og er fremvist i figur 3 nedenfor, hvor de lokaliserede diskurser yderligere kan ses.

Figur 3 - Oversigt over centrale temaer og diskurser (af egen tilvirkning)

7.2.2 Debatten som diskursiv praksis

Debatten er et dansk tv-program, der beskriver sig selv som programmet, hvor: “Danmarks stærkeste stemmer diskuterer tidens sværeste beslutninger” (Facebook, u.å). I programmet bliver der taget et aktuelt samfundsemne op, som relevante aktører kan få lov til at diskutere live på DR2.

Den 10. november 2022, dagen efter kulturministerens udtalelse, kan man live på DR se tv-afsnittet “Debatten: sluk for landsholdet?” (DR, 2022), hvor omdrejningspunktet er VM i Qatar. Her diskuteres Danmarks deltagelse og positionering ved VM i Qatar. Værten indleder programmet således:

“Når VM starter om 10 dage i Qatar, så ser hele verden med, eller hvad? Burde både de kongelige og kulturministeren holde sig væk fra Qatar? Og burde alle vi andre hjemme ved fjernsynet slukke for landsholdet? Det er spørgsmålet, det her er Debatten” (Bilag 3, linje 1).

Her ses det, hvordan der lægges op til debat, hvor programmet i sig selv får til funktion at frame emnet, som noget der moralsk skal evalueres, og som er moralsk relevant for ‘alle vi andre’ (Entman, 1993). Dette ses blandt andet af brugen af modalverbet ‘burde’, de retoriske

spørgsmål og de interdiskursive og intertekstuelle træk ved referencerne til de kongelige, kulturministeren og den almene dansker (Sørensen, 2010; Fairclough, 1992/2008). På denne måde bliver diskussionen relevant og passer med programmets formål. Dette belyser yderligere, hvordan der har været behov for at få afklaret og diskuteret, hvordan Danmark skal forholde sig til VM i Qatar.

Programmet anvender som en del af debatgenren forskellige diskurser til at fremhæve forskellige pointer. Derfor medvirker der også forskellige deltagere i programmet, som alle repræsenterer en bestemt institution og vinkel i Debatten. Disse vil alle bidrage til den danske debat med deres diskursive praksis, hvor der derfor vil kunne undersøges ligheder og forskelle mellem forskellige institutioner i den danske debat. Programmets koncept forudsætter derudover, at der er løbende udskiftning af deltagere, hvorfor det ikke er muligt at inddrage alle aktørerne. Jeg har valgt at fremhæve 6 af de medvirkende i programmet. Den første er Jacob Jensen fra Dansk Boldspil-Union (DBU). Han repræsenterer det danske fodboldforbund, hvor hans rolle indebærer at varetage danske fodboldinteresser, herunder beslutninger relateret til dansk deltagelse til VM i Qatar. DBU er derfor en nøglespiller i den danske debat om VM i Qatar. Den anden er Amalie Bremer fra Radio 4. Hun repræsenterer en symbolsk kritisk tilgang til debatten om VM i Qatar, hvor signalværdi og synlighed vægtes højt. Den tredje er Andreas Engholm, som er fodboldfan og repræsenterer dette perspektiv. Han bringer et personligt perspektiv ind i debatten, som hvordan VM i Qatar opfattes af almindelige fodboldfans, samt repræsenterer en del af den danske fodboldkultur. Stanis Elsborg er den fjerde deltager og repræsenterer organisationen 'Play the Game', som beskæftiger sig med sportsrelaterede spørgsmål som doping, korruption og menneskerettigheder. Hans ekspertise inden for disse områder giver ham autoritet og troværdighed, når han udtaler sig om de problematikker, der omgiver sportsverden. Den femte deltager er Anne Sofie Allerup, som er journalist og kronikdebattør for det danske nyhedsmedie Berlingske. Hendes rolle bidrager til debatten med en mere principiel og kompleks tilgang til problematikkerne ved VM i Qatar. Hun tilføjer derudover en journalistisk dimension til debatten. Den sjette og sidste deltager, jeg har valgt at fremhæve, er Annette Stubkjær Rimmer, som repræsenterer menneskerettighedsorganisationen Amnesty International. Hendes rolle indebærer at påpege, protestere og skabe opmærksomhed omkring menneskerettighedskrænkelser. Amnesty har været en vigtig aktør i at fremme opmærksomheden omkring menneskerettighedskrænkelser i Qatar, hvorfor de også bidrager med deres ekspertise på området.

Selvom alle de nævnte deltagere i Debatten bidrager med værdifulde perspektiver og synspunkter, er det også vigtigt at erkende, at deres involvering ikke er tilfældig. Hver af dem er nøje udvalgt til at medvirke i tv-afsnittet af DR, hvorfor de naturligt repræsenterer bestemte aspekter af den danske debat og samfund. Derudover er det vigtigt at erkende, at Danmark som nation ikke nødvendigvis har en ensartet holdning til VM i Qatar, hvilket også er, hvad programmet og min analyse af den danske debat forsøger at illustrere. Disse deltagere repræsenterer forskellige stemmer og perspektiver, og virker derfor som en samlet repræsentation af Danmark. Dette bidrager til en mere holistisk forståelse af, hvordan VM i Qatar opfattes og diskuteres i Danmark.

Jeg har desuden valgt også at fremhæve værten Clement Kjersgaard, som er med til at fastholde et bestemt fokus, stille kritiske spørgsmål og fremstille problematikkerne ved VM i Qatar. Derfor er hans rolle som vært og aktiv moderator med til at konstruere en bestemt version af den danske debat og samfund; han ved på forhånd hvad de medvirkende deltagere kan bidrage med til debatten. Dette ses blandt andet når Clement spørger: “Jacob Jensen, du er administrerende direktør i DBU, og det har været endnu en travl dag for dig, hvad var det I fik af vide fra FIFA, det internationale fodboldforbund, for et par timer siden?” (Bilag 3, linje 9) og “Forleden dag, Andreas, der var du til fodboldkamp, hvem spillede?” (Bilag 3, linje 29). Værtens rolle som moderator bidrager dermed til programmets formål om at formidle og diskutere de forskellige holdninger samt sætte rammerne for debatten, hvilket bidrager til en offentlig dialog og bevidsthed om emnet. Noget, som i forlængelse af regeringens manglende udmeldinger kan anses for at være relevant for den almene dansker, der ser programmet.

7.2.3 Menneskerettighedskrænkelser

I tv-afsnittet ses, hvordan menneskerettighedskrænkelserne i Qatar spiller en stor rolle. Clement Kjersgaard indleder selve debatten ved at stille spørgsmål til Jacob Jensen fra DBU om de fodboldtrøjer, som de danske landsholdsspillere skulle træne i under VM i Qatar. Dette udgør et af de mange intertekstuelle træk i tv-afsnittet, da udmeldingen om trøjerne er kommet tidligere samme dag, og der refereres derfor til denne begivenhed (Selmann et al., 2022; Bilag 3, linje 9; Fairclough, 1992/2008). Jacob Jensen reagerer ved at påpege, at landsholdsspillerne ikke vil benytte sig af disse trøjer, da de ikke er tilladt i henhold til FIFAs regulativer. Dette skyldes teksten ‘Human Rights For All’, som ifølge Jacob Jensen repræsenterer de universelle menneskerettigheder og ikke er tænkt som en politisk erklæring,

der kunne skabe konflikt og genere (Bilag 3, linje 10+12). På trods af, at Jacob Jensen udtaler, at teksten på trøjerne ikke er en politisk erklæring, bliver de alligevel forstået således af FIFA og Qatar, hvorfor de ikke er tilladte. Dette skyldes sandsynligvis den kontekst, som trøjerne bliver præsenteret i, hvor teksten fremgår som en implicit kritik af, at Qatar ikke overholder menneskerettighederne.

Kritisk protest diskurs

Amalie Bremer fra RADIO 4 mener derimod, at trøjerne repræsenterer den kritik, man har mod FIFA og Qatar, hvilket skaber et problem med at følge FIFAs regulativer. Dette ses, når Clement Kjersgaard spørger Bremer, om landsholdsspillerne skal bære trøjerne, hvortil hun svarer: “Det synes jeg, hvis det er kritik man mener, så må man jo stå ved den. Jeg ved ikke ... en protest, som man skal spørge om lov til først, er det en protest? Det ved jeg ikke.” (Bilag 3, linje 27). Bremers udtalelse har en undertone af ironi og sarkasme, som blandt andet ses i de retoriske spørgsmål, som hun selv besvarer (Sørensen, 2010). Det ses, hvordan hun antyder tvivl om DBUs oprigtighed i deres kritik af VM i Qatar samt deres villighed til åbenlyst at udtrykke kritikken i form af trøjerne, herunder at Jacob Jensen ikke står ved, at teksten på trøjerne rent faktisk er kritik og en politisk erklæring. Bremer antyder overfor DBU, via hendes brug af modalverbet ‘må’, en nødvendighed og forpligtelse om, at de bør ‘stå ved’ kritikken, som hun implicit mener, de ikke gør (Sørensen, 2010). Dette tydeliggør, hvordan det anses, at DBU har et ansvar for at være åbenlyst kritiske over for FIFA og Qatar. Der ses yderligere, hvordan Bremer mener, at denne forpligtelse på kritik er tæt forbundet med protest, da hun påpeger, at hvis man er kritisk, så forventes det også, at man protesterer åbenlyst. Derved bliver ordene ‘kritik’ og ‘protest’ knyttet sammen, og der skabes et sprog, hvor de to begreber får samme betydning. Dette er med til at belyse en kritisk protest diskurs, der implicerer at hvis man er kritisk mod noget, skal man aktivt og åbenlyst vise det og stå ved det. Derudover tydeliggør det en forståelse af, hvordan man skal handle i forhold til VM i Qatar, og er samtidig med til at forstærke, at dialogen med Qatar og FIFA ikke er tilstrækkelig.

Bremer anerkender dog, at trøjerne er en symbolsk protest, som ikke ændrer noget for den enkelte migrantarbejder (Bilag 3, linje 25), og tilføjer:

“(...)men symbol protest kan også gøre noget i den her sammenhæng, og det som er det allermost skuffende, det er jo at alle omkring i vores land, har været helt ekstremt fodslæbende omkring deres kritik af VM i Qatar, det omhandler DBU, det omhandler

vores politikere og det omhandler nu også vores kongehus. Vi har ikke kunnet få en udmelding, jamen hvad er det der skal ske? Og hvor er det vi sætter fingeren ned og siger, her ændrer vi noget?” (bilag 3, linje 25).

Amalie Bremers udtalelser synes at indeholde en vis selvmodsigelse. På den ene side mener hun, at trøjerne som landsholdsspillerne skal bære, fungerer som åbenlys kritik af FIFA og Qatar, hvor dialogen ikke er nok. På den anden side påpeger hun, at denne symbolske protest ikke ændrer noget for den enkelte migrantarbejder, hvilket kan give indtryk af, at de symbolske handlinger i sig selv ikke har en konkret indvirkning på at løse de menneskerettighedsspørgsmål, der er forbundet med sportsbegivenheden. Dette kan tyde på en vis ambivalens i hendes holdning eller en erkendelse af, at symbolske handlinger alene ikke er tilstrækkelige til at løse menneskerettighedsspørgsmål i forbindelse med VM i Qatar. I denne sammenhæng, kan der argumenteres, at symbolsk modstand har signalværdi, idet den åbenlyst viser danskerne og verden, at Danmark har handlet og markeret sin kritik af VM i Qatar på en global skala. Samtidig påpeger Bremer et problem i, at der heller ikke har været nogen officielle udmeldinger fra politikere og det danske kongehus om VM i Qatar. Dette bliver problematisk, da der tilsyneladende ikke har været en åbenlys positionering fra Danmark i kritikken af VM i Qatar, og hvor trøjerne kunne have tjent som et klart og offentligt standpunkt. Alt dette tydeliggør Amalies sociale relation til offentligheden, hvor det har betydning for hende, at der er et officielt dansk standpunkt, og som er noget, der skal prioriteres i Danmarks positionering i forhold til VM i Qatar.

Dialogdiskurs

Jacob Jensen fra DBU fastholder på den anden side, at trøjerne i sig selv ikke har den største betydning, i forhold til at adressere menneskerettighedskrænkelserne. Han fremhæver i stedet vigtigheden af dialogen som et afgørende redskab i arbejdet med at forbedre forholdene i Qatar. Jensen understreger dette ved blandt andet at sige:

(...) Vi har været i gang siden 2015, vi har ført en lang dialog, jeg har kigget migrantarbejderne i øjnene dernede, de siger det gør en kæmpe forskel det vi gør, det fortsætter vi med. Så det at der er en trøje der forsvinder ud af ligningen, det ændrer ikke på den [bliver afbrudt af Clement] dialog.” (Bilag 3, linje 16).

Her ses det, hvordan DBU har været engageret i en vedvarende dialog siden 2015, hvilket indebærer syv års bestræbelser på at skabe forandringer og forskel for migrantarbejderne i

Qatar. Det centrale budskab fra Jensen er, at trøjerne, på trods af at være et synligt symbol på kritikken, ikke udgør den eneste eller mest afgørende faktor i denne langvarige proces. Der er en dybere og mere kompleks proces i gang for at forbedre forholdene, og trøjerne udgør blot en mindre del af dette større engagement og arbejde. Dette tydeliggør DBUs relation til Qatar og FIFA i form af, at Jacob Jensen ikke ønsker at dialogen skal ophøre, og at trøjerne kan være med til at påvirke denne relation, hvorfor de også vælger at følge FIFAs regulativer. Dette belyser yderligere DBUs identitet og rolle i forhold til VM i Qatar: DBU har påtaget et institutionelt ansvar for at forbedre menneskerettighedskrænkelser i Qatar gennem dialog og vedvarende engagement. Dette anses for det usynlige arbejde, som ikke handler om at råbe op og vise symbolske protester.

Der bemærkes i Jensens udtalelse, hvordan han benytter sig af pronominerne 'vi', 'jeg' og 'de' for at fremhæve og styrke sit budskab. Når Jensen bruger pronominet 'vi', henviser han til DBU som en samlet enhed, og styrker samtidig betydningen af det arbejde, som DBU har udført i forhold til VM i Qatar. Dette antyder, at DBU som organisation har påtaget sig en aktiv rolle og ansvar i forhold til begivenheden og at føre dialogen med Qatar. De er derfor ikke blot passive observatører. Når Jensen refererer til sig selv som 'jeg', fremhæver han sin egen personlige erfaring og handling. Han har været i Qatar og mødt migrantarbejderne personligt og "kigget migrantarbejderne i øjnene". Dette bidrager til at etablere hans troværdighed og legitimitet som en person, der handler på sagen og ikke kun taler om det. Hans personlige erfaring styrker ethos, hvilket vil sige hans appel til troværdighed og autoritet. Samtidig er brugen af pronominet 'jeg' med til at konstruere hans afsenderidentitet som mere end bare en person, der deltager i dialogen (Fairclough, 1995/2008). Han har også udført et praktisk arbejde ved at undersøge og engagere sig i, om de instanser, der er blevet iværksat, rent faktisk har haft en positiv effekt for migrantarbejderne. Dette styrker hans position som en handlende og en aktiv deltager i at forbedre forholdene for migrantarbejderne i Qatar. Jensen benytter også pronominet 'de', når han refererer til migrantarbejderne. Ved at bruge 'de', markerer Jacob Jensen migrantarbejderne som de direkte berørte parter i spørgsmålet om menneskerettighedskrænkelser. Det er dem, som har brug for hjælpen, og som står til at drage fordel af dialogen. Det er også vigtigt at bemærke, hvordan han fremhæver, hvad migrantarbejderne selv har udtalt til ham, og hvordan de oplever en positiv forskel som følge af DBUs indsats. Dette tydeliggør hans argument om, at dialogen er vigtig, samt hvordan DBU har taget ansvar og forbedret menneskerettighederne. Jensens brug af pronominet 'de', og hans inddragelse af migrantarbejderne understreger derudover også

betydningen af at lytte til og tage hensyn til migrantarbejdernes perspektiver og oplevelser, som en central del af dialogen og beslutningstagningen i denne sag. Dette er en af de få gange migrantarbejdernes udtalelser bliver inddraget i den danske debat.

Politisk interventionsdiskurs

Clement Kjersgaard stiller et vigtigt spørgsmål til Annette Stubkjær Rimmer fra Amnesty. Han spørger, hvilke forbedringer der er blevet gennemført i Qatar i lyset af den kritik, som Amnesty International tidligt har rettet mod VM i Qatar (Bilag 3, linje 81). Dette spørgsmål fremhæver tydeligt Annette Stubkjær Rimmers og Amnestys rolle i debatten om VM i Qatar som troværdige og erfarne aktører, der er blevet anerkendt for deres arbejde med menneskerettigheder. Clement Kjersgaards spørgsmål antyder, at Amnesty har en ekspertise på området og er en relevant kilde til at vurdere situationen i Qatar. Dette viser, hvordan Kjersgaards rolle som moderator og deltagernes positioner i debatten er knyttet sammen og kan påvirke opfattelsen af, hvem der har autoritet og troværdighed i diskussionen om VM i Qatar. Til dette svarer hun:

“Jamen det der er sket, det er mest lovgivningsmæssigt, så det vi har set, det er, at Qatar jo har startet en reformproces, som faktisk det første land i Golfen, hvor de gør op med det her Kafala-system, som er et system, som holder migrantarbejdere fanget under kæmpe ulige magtbalanceforhold [Clement afbryder]” (Bilag 3, linje 82).

Dette indikerer, at den kritiske dialog, den symbolske protest og det internationale pres forud for VM i Qatar rent faktisk har haft en positiv indvirkning på landets lovgivning, især når det kommer til at ændre behandlingen af migrantarbejdere. Dermed fremstår en politisk interventionsdiskurs, hvor kritikken og den internationale opmærksomhed har ført til konkrete ændringer og reformer i Qatar. Stubkjær Rimmer understreger også, at migrantarbejdere og menneskerettighedskrænkelser har været en af de mest betydningsfulde problemstillinger i forbindelse med VM i Qatar (Bilag 3, linje 84). Hendes udtalelse peger på den centrale rolle, som migrantarbejdere har i forhold til VM i Qatar, da deres arbejdskraft har været afgørende for opførelsen af nødvendig infrastruktur og byggeri af nye byer til verdensmesterskabet. Dette aspekt er indlejret i den bredere kontekst omkring VM i Qatar og som også fremgår i forhold til min baggrundsforståelse fra eksisterende forskning (afsnit 5.1) omkring VM i Qatar (Al-Emadi et al., 2017; Brannagan et al., 2023; Al Thani, 2021). Derved ses, hvordan behandlingen af migrantarbejdere har været et betændt emne i forhold til de universelle menneskerettigheder, og hvor det samlede pres og opmærksomhed har ført til

lovgivningsmæssige ændringer og reformer, som vil gavne migrantarbejderne. Derudover indikerer den politiske interventionsdiskurs en anerkendelse af, at lovgivning og institutionelle ændringer spiller en central rolle i at løse de problemstillinger, der er blevet rejst i forbindelse med VM i Qatar. Annette Stubkjær Rimmers sociale identitet som repræsentant for Amnesty og hendes arbejde i organisationen, har afgørende betydning for denne politiske interventionsdiskurs. Amnesty er en organisation, der aktivt har medvirket til at fremme den kritiske dialog og skabe opmærksomhed omkring menneskerettighedskrænkelserne i Qatar (Bilag 3, linje 81). Organisationens mål for kritik ved sport og menneskerettighedskrænkelser omfatter at skabe opmærksomhed og engagere mennesker, så der lægges pres på regeringer, idrætsforbund og relevante sportsaktører (Amnesty International, u.å). Dette viser, hvordan organisationer som Amnesty kan spille en central rolle i at bidrage til konkrete ændringer og reformer på internationalt plan. Derudover kan hele den danske debat om VM i Qatar tjene som et bevis for, at der er skabt betydelig opmærksomhed omkring menneskerettighedskrænkelserne i Qatar og som har ført til lovgivningsmæssige ændringer i Qatar. Stubkjær Rimmer anerkender yderligere, at medierne, fodboldfans og organisationer som 'Play the Game', har haft en betydelig rolle i at lægge et pres og skabe opmærksomhed omkring menneskerettighedskrænkelser i Qatar (Bilag 3, linje 84). Dermed kan VM i Qatar muligvis anskues som vellykket og fungere som et eksempel på, hvordan den internationale opmærksomhed og kritik kan fremme forandringer og reformer for at beskytte de universelle menneskerettigheder på et globalt plan. Der er dog langt fra lovgivning til praksis. Dette nævner Stubkjær Rimmer også idet hun siger:

“(…) Men det der halter, er i praksis, for vi ser kun at det er få procent af migrantarbejderne i Qatar der faktisk, i praksis, har fået bedre rettigheder. Vi mangler rigtig, rigtig mange mennesker der skal nyde godt af de her lovgivningsændringer” (Bilag 3, linje 84).

I forlængelse heraf siger hun yderligere: “(…) og det afhænger jo så af arbejdsgiverne. Så det er en kulturændring, man skal i gang med.” (Bilag 3, linje 86). Dette understreger en vigtig pointe om, at selvom der er sket lovgivningsmæssige ændringer og reformer i Qatar, er der stadig en betydelig afstand mellem lovgivning og praksis, når det kommer til beskyttelsen af migrantarbejderes rettigheder. Stubkjær Rimmer påpeger, at kun få procent af migrantarbejderne i Qatar faktisk har nydt godt af de forbedrede rettigheder i praksis. Dette indikerer en udfordring med implementeringen af de nye love og en manglende overholdelse af dem. Hendes bemærkning om, at det afhænger af arbejdsgiverne og at der er behov for en

“kulturændring” peger på, at den praktiske gennemførelse af ændringerne i behandlingen af migrantarbejdere kræver mere end blot ændringer i lovgivningen. Det kræver en ændring i den måde, arbejdsgiverne opererer på og en ændring i holdningen til migrantarbejderes rettigheder. Dette var også en af pointerne i Diop et al. (2018), som opfordrede til integrationsstrategier i Qatar mellem migrantarbejderne og de qatarske indbyggere, således at der kunne sikres en positiv og produktiv arbejdsindsats i Qatar. Derudover bliver der lagt vægt på, at det ikke kun er en juridisk ændring, men også en kulturel og institutionel ændring der skal til. Dette er en udfordrende proces, der involverer både den qatarske regering og private arbejdsgivere i Qatar, og som kan tage tid at opnå, hvorfor det ikke er sket endnu. Derfor opfordrer hun også til, at der fortsat lægges pres på Qatar (Bilag 3, linje 88).

7.2.4 Fodboldkultur og sports etik

Det er vigtigt at anerkende, at sport ofte fungerer som en stærk kulturel identitetsmarkør i samfundet. Som Grix et al. (2019) påpeger, er sport en integreret del af en nations kultur, hvorfor der i den danske debat også er et fokus på den danske fodboldkultur. En vigtig aktør i denne debat er de danske fodboldfans. Andreas Engholm, der deltager i debatten, repræsenterer ikke blot sig selv, men fungerer også som en vigtig repræsentant for den danske fodboldkultur. Dette bliver klart, når han i programmet præsenteres som “fodboldfan” (Bilag 3, linje 5), hvilket placerer hans perspektiver og handlinger som en refleksion af de bredere holdninger og reaktioner blandt danske fodboldfans i forhold til VM i Qatar. Engholm agerer også som aktivist, hvorfor de aktivistiske dele ikke nødvendigvis afspejler flertallet af fodboldfans. Ikke desto mindre er han en del af den danske fodboldkultur, hvorfor hans synspunkter og handlinger er betydningsfulde. Det belyser forskellige nuancer og perspektiver inden for den danske fodboldkultur, og dermed beriger debatten med forskellige synspunkter og tilgange til spørgsmålet om VM i Qatar.

Sportsetisk diskurs

I modsætning til Amalie Bremer har Andreas Engholm taget protesten i egen hånd. Han er fodboldfan, aktivist og medlem af flere aktivistiske grupper såsom Den Grønne Ungdomsbevægelse og Extinction Rebellion (Jensen, u.å.).

I programmet ses der et intertekstuel træk, når Engholm bliver spurgt ind til en tidligere episode. Han er under en fodboldkamp mellem FC København - Dortmund hoppet ind på

banen med kroppen og fodbolde dækket af blod og 'Boykot Qatar' stående på t-shirten (Bilag 3, linje 32-36). Dette er en direkte form for aktivisme og symbolsk protest, hvor han tydeligt viser sin kritik af Qatar. Dette markerer hans engagement i sagen og hans vilje til at tage konkrete skridt for at udtrykke sin utilfredshed med VM i Qatar og de tilknyttede menneskerettighedsspørgsmål. Dette viser yderligere, hvordan han opfordrer til handling i form af en dansk stillingtagen og deltagelse i boykot. Både Bremer og Engholm fremhæver symbolske handlinger som middel til at vise protest og kritik af VM i Qatar. Dette indikerer, at der er fællestræk på tværs af diskurserne og de civilsamfundslige institutioner, hvor Engholm også mener, at kritisk symbolsk protest er essentielt i den danske debat. Dette antyder yderligere, at der i Danmark er behov for synlig og åbenlys kritik af Qatar i form af symbolske handlinger og offentlige udmeldinger. Dette indikerer, at der er en bredere tendens i den danske debat om, at anvende symbolske handlinger til at sætte fokus på problemet, samt markere et dansk standpunkt.

Andreas Engholm sammenligner de danske fans med Dortmund-fans og bemærker, hvordan Dortmund-fansene har været mere effektive i at udtrykke deres kritik overfor Qatar. Han siger:

“Jamen Dortmund fansene, de laver kæmpe store bannere, som de tager med til kampene, som viser deres kritik overfor Qatar, hvor der står boykot Qatar, og så er de også meget sådan, udtrykker både i skrift og på tale, kritikken er ikke et spørgsmål om bare lige Qatar, det er et spørgsmål om FIFA, det er et spørgsmål om de her gigantiske milliard summer som strømmer ind i det her professionelle business sport, og fuldstændig korrumperer spillet” (Bilag 3, linje 32).

I denne sammenhæng er det værd at bemærke, at debatten om menneskerettighedskrænkelserne i forbindelse med VM i Qatar ikke er begrænset til Danmark. Den er global, og den inkluderer forskellige stemmer og perspektiver. Dortmund-fans' bredere tilgang til at formidle kritikken signalerer et fan-engagement, der har sat sit præg på Engholm. Her har Dortmund fansene forsøgt at engagere sig på flere niveauer og haft en mangfoldig tilgang til at formidle deres kritik i den offentlige samtale om VM i Qatar. Fodboldfans i denne sammenhæng er kendetegnet ved, at de kan udtrykke deres protest og skabe opmærksomhed omkring VM i Qatar ved selve fodboldkampene. Dette anses som den oplagte platform til at vise symbolsk protest, eftersom andre fodboldfans og interessenter er til stede. Derudover får protesten ekstra synlighed på grund af den omfattende

mediedækning af fodboldkampe, hvorfor man derved kan nå ud til en bredere offentlighed. Denne strategiske brug af fodboldkampe som platform og scene for protest har således potentiale til at påvirke opfattelsen af VM i Qatar og de relaterede menneskerettighedskrænkelser på en betydningsfuld måde via fans-engagement.

Andreas Engholm reflekterer også over de danske fans' rolle og ansvar i denne sammenhæng. Han udtrykker et ønske om, at der er flere fodboldfans i den danske kontekst, der engagerer sig. Han siger:

“Men det er også igen, hvad betyder det at gøre det som enkeltperson. Jeg vil meget hellere se at spillerforeninger og fanklubber går ind i den dialog. Og det er måske noget af det jeg savner i dansk fodboldkultur, at fanklubberne kommer mere på banen i det her” (Bilag 3, linje 44).

Dette udsagn fremhæver fansenes potentielle rolle som aktive deltagere i diskussionen om fodbold og de sociale og politiske spørgsmål, der er knyttet til sporten. Engholm ønsker kollektiv handling fra de mennesker, som forbruger produktet og dermed indirekte støtter den eksisterende orden i forhold til fodboldkulturen. Dette udsagn peger på en ansvarstagen, hvor fans og spillerforeninger inden for fodboldverdenen opfordres til at tage ansvar for at skabe forandringer, og adressere de udfordringer, som de også er en del af. Dette ønske om at samle kræfterne om kritikken af fodboldkulturen og samarbejde for at opnå forandringer, kan bidrage til en fælles nationalfølelse omkring sporten. Hvis selve sportsbegivenheden strider imod de danske værdier i fodboldkulturen, og der derfor ikke kan skabes en fælles nationalfølelse omkring sports mega eventet, er dette en måde, hvor man kan skabe samme nationalfølelse omkring kritikken (Grix et al, 2019). Ved at samles om kritikken i fanklubber og spillerforeninger, anbefaler Engholm en alternativ måde at håndtere problemet på, således at hans udsagn også får til funktion at behandle problemet (Entman, 1993).

Stanis Elsborg inddrager DBUs slogan “en del af noget større” i debatten i forhold til hvor meget sportens verden skal blande sig i de erhvervspolitiske arenaer (Bilag 3, linje 71). Elsborg repræsenterer organisationen ‘Play the Game’, som er en uafhængig organisation, der beskæftiger sig med at skabe opmærksomhed om problematikkerne i moderne sport såsom doping, korrupsion og menneskerettighedskrænkelser for atleter (Play the Game, u.å.). Elsborg siger:

“Idrætten har stillet sine egne krav til det som idræt skal repræsentere, nemlig at der er plads til alle. Alle kan komme og dyrke din idræt, den omfavner hele verdenssamfundet. Nu skal vi afholde en sportsbegivenhed i et land, hvor det ved lov ikke er tilladt at være homoseksuel. Det er endda værdier, som FIFA gerne vil stå på mål for, så hvis man har nogle værdier indgroet i idrætsverdenen, så må man stå på mål for det.” (Bilag 3, linje 73).

Stanis Elsborg understreger en kontrast mellem idrættens idealer om inklusion og mangfoldighed, og den kendsgerning, at Qatar har lovgivning, der strider imod disse værdier (Sørensen, 2010). Dette skaber en tydelig og iøjnefaldende konflikt mellem sportens principper og værtslandets love, som framer Elsborgs udsagn til at definere et problem (Entman, 1993). Elsborg placerer derudover en institutionel ansvarstagen inden for sporten og fodboldkulturen ved at påpege, at hvis idrætten har indgroede værdier om inklusion og mangfoldighed, så må den også stå ved disse værdier. Dette markerer Stanis Elsborg og ‘Play the Games’ sociale identitet og rolle i forhold til sportsverden, hvor sportens aktører opfordres til at tage ansvar for at forsvare de værdier, de hævder at repræsentere. Til forskel fra Andreas Engholm, som opfordrer fodboldfansene og forbrugerne af sporten til at tage ansvar, placerer Elsborg problematikken og ansvarstagningen på et institutionelt niveau.

Det er essentielt at understrege denne problematik, fordi fordelene ved at fremme inklusion og mangfoldighed inden for sporten, gavner fodboldfansene og sætter rammerne for fodboldkulturen. Ved at Qatar er blevet valgt som værtsland for verdensmesterskabet, risikerer man at sende et budskab til fansene om, at sporten ikke prioriterer deres rettigheder og følelse af tilhørsforhold. Dette indikerer, at fodboldfansene er blandt de tabende parter ved valget af Qatar som værtsland, hvor det kan have en negativ indvirkning på deres oplevelse og følelse af at være en del af det globale fodboldsamfund. Dette kan identificeres som en sport etisk diskurs, som omfatter inklusions- og mangfoldighed.

Stanis Elsborgs udsagn i kontekst til hans inddragelse af DBUs slogan “en del af noget større” signalerer, at han ligesom Amalie Bremer mener, at DBU har en forpligtelse til at handle i overensstemmelse med de standarder og værdier, som de er en del af.

I forlængelse af Andreas Engholms udtalelse om Dortmunds-fansene (Bilag 3, linje 32), fremhæver han også betydningen af at diskutere de enorme pengesummer, der er involveret i

fodboldverdenen, når det kommer til debatten om VM i Qatar. Med reference til “gigantiske milliard summer” henviser han til de enorme mængder penge, der er til stede i professionel fodbold. FIFA er den overordnede organisation for verdensmesterskabet, og Engholm antyder, at FIFA har været involveret i kontroverser, herunder modtagelse af bestikkelse fra Qatar i forbindelse med værtskabet. Her framer han i teksten sin fortolkning af årsager (Entman, 1993), som rejser spørgsmål om magt og indflydelse inden for fodboldverden, og hvordan økonomiske interesser kan have en afgørende rolle i beslutningstagning og organisering af sports mega events. Engholms udsagn peger på en sport-etisk diskurs, hvor de økonomiske magtstrukturer og interessekonflikter inden for fodboldverdenen kritiseres. Dette inkluderer spørgsmål om legitimering af begivenheder som VM, når hard power, herunder økonomisk bestikkelse, ligger til grund for arrangementet (Nye, 1990). Derfor er Engholms udtalelse en påmindelse om vigtigheden af at kritisere og undersøge de magtstrukturer, der er til stede i fodboldverden generelt, og hvordan disse kan påvirke beslutningerne om at tildele værtskabet for store begivenheder som VM i Qatar. Dette peger på behovet for gennemsigtighed, ansvarlighed og etisk ledelse inden for sportens verden, som bør starte øverst i magthierarkiet, for at sikre retfærdighed og integritet i sportsbegivenheder på et generelt plan.

Derudover benytter Engholm udtrykket “professionelle business sport”, hvilket understreger, at fodbold ikke blot er en sport, men også en betydningsfuld kommerciel aktivitet, hvor der er store økonomiske interesser på spil. Dette udtryk indikerer, at fodboldverdenen er blevet en del af det globale erhvervsliv med mange penge i omløb. Dette udtryk er særligt relevant i forhold til debatten om VM i Qatar, da sports mega eventet i sig selv er en enorm økonomisk operation. De økonomiske interesser kan få dominerende indflydelse på beslutningerne inden for sportens verden, hvilket kan føre til kontroverser og kritik. Han mener, at økonomiske interesser ikke bør kompromittere sportens kerneværdier, herunder respekt for menneskerettigheder og fodboldkulturen i de små klubber, som han også nævner senere i programmet (Bilag 3, linje 53). Dette understreger, hvordan Andreas Engholms brug af udtrykket “professionelle business sport” fremhæver behovet for at opretholde et sundt forhold mellem sport og erhvervslivet. Han ønsker, at sporten forbliver tro mod sine værdier og principper, uden at de økonomiske interesser “korrumperer” spillet. Dette indebærer at undgå, at den forretningsmæssige side af fodbold og de massive pengesummer får en negativ indvirkning på selve spillet og sportens oprindelige værdier og kultur.

Senere i programmet spørger Clement Kjærsgaard Stanis Elsborg, om han kommer til at se fodboldkampene i fjernsynet (Bilag 3, linje 74), hvor Elsborg svarer:

“Ej, nu ringer I nok også fra DR, når fodbolden begynder, så jeg bliver jo nødt til at holde øje med et eller andet, men jeg kommer ikke til at sidde som fodboldfan, som jeg førhen har gjort. Så må jeg lige pointere, at det vi diskuterer her, er en kulmination på en dyb, dyb, DYB korruptionskultur.” (Bilag 3, linje 75)

Stanis Elsborgs svar på Clement Kjærsgaards spørgsmål om at se fodboldkampene på tv afspejler en tydelig forandring i hans syn på fodbold og sportsverden som helhed. Han indikerer klart, at hans tidligere entusiasme som fodboldfan ikke længere vil være den samme. Derudover fremhæver Elsborg en dybfølt bekymring ved at gentage ordet ‘dyb’ tre gange i udtrykket “en kulmination på en dyb, dyb, DYB korruptionskultur” (Sørensen, 2010). Han mener, at hele den igangværende diskussion om verdensmesterskabet i Qatar er et resultat af en udtalt og vedvarende korruptionskultur i fodboldverdenen. Dette tydeliggør hans opfattelse af, at beslutningen om at vælge Qatar som værtsland for verdensmesterskabet er blevet påvirket af korruption og økonomisk bestikkelse. Elsborgs udtalelser kan også ses i sammenhæng med tidligere kritik fra Andreas Engholm. Dette antyder, at der er en bredere strømning af utilfredshed og bekymring over korruption og økonomiske interesser i den danske debat om VM i Qatar.

7.2.5 Dobbeltmoral

Relativerende diskurs

I den danske debat om VM i Qatar præsenterer Anne Sofie Allerup, som er kronikdebattør hos nyhedsmediet Berlingske, en interessant holdning, der kan belyse kompleksiteten vedrørende emnet. Hun siger, i forlængelse af, at Stanis Elsborg ikke længere vil opleve fodboldkampene til VM på samme måde, følgende:

“Jamen, det forstår jeg rigtig godt. Vi skal også bare lige huske på, hvorfor ER det vi har internationale sportsbegivenheder, ja, det er jo blandt andet for at komme hinanden ved fredeligt, og jeg forstår godt at man vil boykotte, det har jeg sådan set ikke noget problem med. Jeg synes bare vi skal være opmærksomme på denne her dobbeltmorale, altså det her med at vi kan smide masse af penge i forskellige lande, men ligeså snart vi har en sportsbegivenhed, uha, så har vi et kæmpemæssigt

spektakel på de sociale medier. Og det er altså, jeg vil sige det er en flanke i hvert fald” (Bilag 3, linje 79).

Selvom Anne Sofie Allerup fremsætter et bestemt synspunkt i sin udtalelse i den danske debat om VM i Qatar, bruger hun en uformel tone og bestemte fraser som “Jamen”, “forstår jeg rigtig godt” og “altså”. Disse elementer i hendes sprogbrug tjener forskellige formål, der blandt andet medvirker til at anerkende andre synspunkter (Sørensen, 2010). Ved at begynde med “Jamen” og udtrykke, at hun “forstår” visse synspunkter, signalerer Anne Sofie Allerup, at hun er åben over for forskellige perspektiver i debatten. Dette kan hjælpe med at skabe en mere inkluderende og respektfuld samtale, hvor andre deltageres synspunkter ikke bliver affejt eller nedtonet. Derfor fremstår hun som afsender af sit udsagn inkluderende og med en nuanceret tilgang til VM i Qatar. Derudover antyder Allerup også, at hun ikke har alle svarene og derfor heller ikke er helt sikker på sit eget synspunkt, hvilket bidrager til hendes afsenderidentitet som inkluderende og nuanceret. I sammenhæng med hendes virke som kronikdebattør, hvor meningsdannelse og formidling er centralt, passer denne tilgang med hendes sprogbrug. Hun er således med til at foretage moralske vurderinger af måden, der tales om VM i Qatar, i dansk kontekst (Entman, 1993). Allerup accepterer og anerkender også muligheden for boykot i dansk kontekst, hvilket antyder hendes forståelse for boykot som middel til at udtrykke bekymring og uenighed ved sportsbegivenheder. Dette indikerer yderligere, hvordan boykot har været en stor del af den danske debat om VM i Qatar, hvorfor det også bliver inkluderet i debatten.

Hun anvender også retoriske spørgsmål, såsom “hvorfor ER det vi har internationale sportsbegivenheder” hvilket opfordrer til refleksion. Dette retoriske spørgsmål peger på nødvendigheden af at forstå formålet med internationale sportsbegivenheder, og skaber en følelse af tvivl omkring vores handlinger og holdninger i forhold til VM i Qatar. Allerup påpeger, at et af hovedformålene med internationale sportsbegivenheder er at fremme fredeligt samvær mellem nationer. Dette perspektiv kan forstås i sammenhæng med begrebet soft power og sports mega events, hvor Allerup indikerer, at VM i Qatar kan fungere som det fysiske rum, hvor flere parter kan fremme deres dagsordener og præsentere deres kultur og værdier på et globalt plan (Nye, 1990; Grix et al., 2019). Dette skaber mulighed for at opnå mere indflydelse, hvor der på et internationalt plan kan opnås fredelig sameksistens, hvorfor Allerup minder om sportsbegivenhedens større formål.

Et centralt tema i Allerups udsagn er dobbeltmoralen i det danske samfund. Jævnfør hendes udtalelse påpeger hun den manglende overensstemmelse, der er i de danske reaktioner, eftersom at man kan investere penge i forskellige lande inden for forretningsmæssige eller økonomiske aktiviteter, men når det kommer til VM i Qatar, reageres der anderledes. Dette fremhæver en form for dobbeltmoral, som Allerup ønsker at udfordre og skabe refleksion omkring. Allerup fremhæver også betydningen af sociale medier i forbindelse med sportsbegivenheder, hvor de spiller en central rolle i at skabe massiv opmærksomhed omkring begivenheden. Hendes omtale af et "kæmpemæssigt spektakel" refererer til den intense diskussion, debat og opmærksomhed, der eksisterer på sociale medieplatforme som Twitter/X, Facebook og Instagram i forbindelse med VM i Qatar. Dette fokus på sociale medier indikerer en mediediskurs, hvor moderne kommunikationsmidler har ændret måden, vi engagerer os på ved sportsbegivenheder. Det har potentiale til at forstærke de kontroverser og debatter, der omgiver VM i Qatar. Samtidig kan det også skabe en følelse af dobbeltmorale, hvor opmærksomheden og bekymringen omkring visse begivenheder overstiger andre, selvom lignende eller værre forhold kan eksistere i andre sammenhænge.

Denne problematik er relevant i debatten om VM i Qatar, da det rejser spørgsmålet om, hvordan sociale medier kan påvirke opfattelsen af en begivenhed og værtslandet. Hvis sociale medier bidrager til at skabe et negativt billede af værtslandet, kan det underminere det oprindelige formål med store sportsbegivenheder. Som Allerup fremhæver, er formålet at fremme fredelig sameksistens og forståelse mellem nationer. Som nævnt i Al Tahnis (2021) undersøgelse, fremhævede qatarske statsborgere Vestens negative mediedækning som en faktor, der havde en underminerende virkning på Qatars omdømme og indsats som værtsland. Dette understreger vigtigheden af, hvordan medier og sociale medier kan forme opfattelsen af et værtsland og dermed påvirke det overordnede formål med sportsbegivenheder. Hvis sportsbegivenhederne ender med at generere negativ opmærksomhed og kritik, kan det modvirke målet om fredelig sameksistens og kulturel udveksling, som sådanne begivenheder søger at fremme.

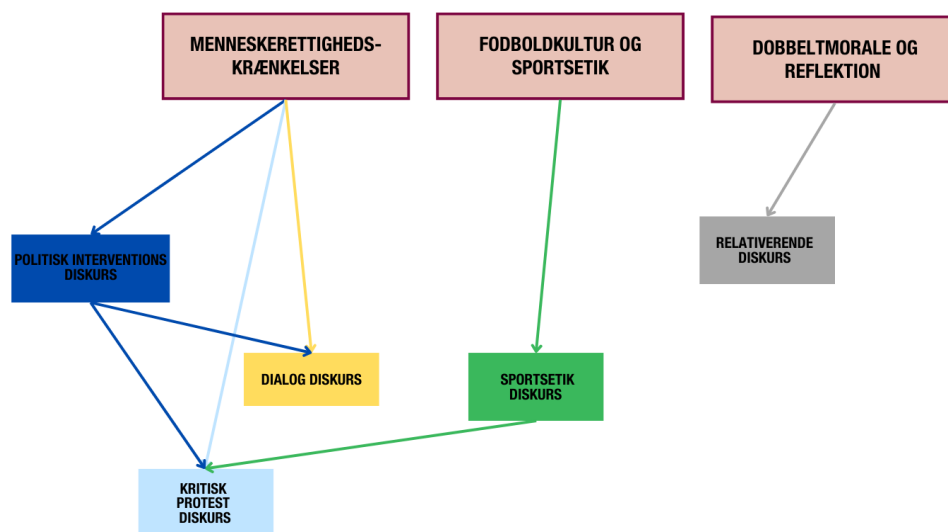
Anne Sofie Allerups tilgang til debatten om VM i Qatar er bemærkelsesværdig, da hun undlader at nævne VM i Qatar direkte, men i stedet refererer til emnet på et bredere og mere generelt plan. Dette indikerer en relativiserende diskurs, der omhandler sport og politik, og hvor det ønskes at løfte debatten til et mere abstrakt niveau, hvor principielle spørgsmål om forholdet mellem sport og politik kan udforskes. Hun fremhæver en række moralske refleksioner omkring sportsbegivenheder, hvilket peger på behovet for en mere nuanceret

tilgang til diskussionen om sportsbegivenheder og politik. Hendes bemærkninger understreger kompleksiteten i den danske debat og antyder, at der er behov for en dybere refleksion over, hvordan vi i Danmark vurderer og reagerer på politiske spørgsmål i forbindelse med sportsbegivenheder, især i lyset af Danmarks øvrige internationale aktiviteter og interesser. Samlet set er Anne Sofie Allerups tilgang til debatten om VM i Qatar relativt, hvor der søges at løfte debatten til et højere og mere komplekst niveau. Denne diskurs skiller sig ud fra de tidligere fremviste diskurser i debatten.

7.2.6 Delkonklusion: ligheder og forskelle

I dette afsnit vil jeg besvare underspørgsmål 2, og derved samle op på de ligheder og forskelle der er mellem de politiske og civilsamfundslige institutioner i de danske diskurser omkring VM i Qatar.

I den danske debat om VM i Qatar, har jeg lokaliseret fem diskurser, der indgår i diskursordenen. Disse er naturligvis ikke udtømmende, men er dem, som jeg har valgt at belyse i analysen. De fremgår i illustrationen nedenfor:

Figur 3 - Oversigt over centrale temaer og diskurser (af egen tilvirkning)

Her ses hvordan der fremgår forskellige diskurser fra forskellige diskursive praksisser i tv-afsnittet. Dette er i overensstemmelse med programmets debatgenre og koncept, hvor forskellige institutioner mødes og diskuterer VM i Qatar.

Der er en lighed mellem Amalie Bremer fra Radio 4 og fodboldfanen Andreas Engholm. De trækker begge på den kritiske protest diskurs, og lægger vægt på behovet for aktiv og synlig kritik, for at skabe opmærksomhed omkring sportsbegivenheden og forbedringer af menneskerettighederne i Qatar. Amalie Bremer mener, at der er behov for et synligt dansk standpunkt, mens Andreas Engholm mener, at de danske fodboldfans skal tage ansvar i konflikten om VM i Qatar, som forbrugere i sportsverdenen.

Andreas Engholm og Jacob Jensen fra organisationen 'Play the Game' fremhæver begge sport etiske diskurser i forhold til fodboldkulturen. Der opfordres til, at man på et institutionelt niveau i fodboldforeninger- og forbund tager ansvar for de værdier, der er centrale i sportsverdenen. Dette manifesteres som en sport etisk diskurs, der omfatter inklusion og mangfoldighed. Dette indebærer at sikre, at sporten forbliver inkluderende og mangfoldig. Noget som VM i Qatar forhindrer, eftersom homoseksualitet i Qatar ikke er lovligt. Derudover observeres der en sports etisk diskurs, der retter kritik mod de økonomiske magtstrukturer og interessekonflikter inden for fodboldverdenen. Denne diskurs fokuserer på at forhindre de økonomiske interesser i fodboldverdenen, som underminerer de grundlæggende værdier, som sporten bygger på. Dette indebærer at opretholde integriteten og værdigheden i sporten samt sikre at økonomiske hensyn ikke overskygger de oprindelige formål og etiske principper. Dette er særligt relevant i forhold til den danske debat om VM i Qatar, hvor Qatars økonomiske styrke har fyldt i debatten i valget af Qatar som værtsland. Her opleves det, hvordan fodboldfans og uafhængige organisationer samles om sport etiske diskurser i sportsverdenen.

I analysen af DBU fremtræder en dialogdiskurs, som fremhæver vedvarende og aktiv dialog som en essentiel faktor i at tackle menneskerettighedskrænkelser i Qatar. Dette tydeliggør relationen mellem DBU, FIFA og Qatar, hvor der er ønske om at opretholde en positiv dialog fra DBUs side. Denne dialog opfattes som den primære løsning til at forbedre forholdene i forbindelse med menneskerettighedskrænkelserne i Qatar. Derfor har DBU påtaget sig et institutionelt ansvar i denne problematik, hvor de anerkender, at de som en fodboldunion har en rolle i at forbedre forholdene for migrantarbejdere.

Der ses også i analysen af Debatten, hvordan der er en politisk interventions diskurs. Denne diskurs omfatter, hvordan den kritiske dialog og opmærksomhed, der har været omkring VM i Qatar, har været med til at forbedre menneskerettighederne i Qatar. Her fremgår det, at

lovgivning og institutionelle ændringer er centrale, for at løse problematikkerne omkring VM i Qatar. Dette er også en diskurs, der ses i forhold til DBU's udlægning af den kritiske dialog. Samtidig fremgår det i den politiske interventions diskurs, at på trods af det samlede pres mod VM i Qatar og de ændringer, der er blevet indført i landet, er virkeligheden stadig langt fra de danske og vestlige idealer. Det betyder, at der skal arbejdes yderligere på en kulturændring, således at arbejdsvilkårene for migrantarbejderne i Qatar forbedres. Dette tydeliggør, hvordan der i den danske debat ikke er opnået fuldstændigt tilfredshed før dette er sket og indebærer et fortsat pres på Qatar.

I den danske debat fremgår også en relativiserende diskurs, der opfordrer til refleksion over, hvordan Danmark vurderer og reagerer på politiske spørgsmål i forbindelse med sportsbegivenheder. Denne diskurs viser tydeligt, hvordan debatten om VM i Qatar er mere kompleks, og er samtidig med til at fremvise den dominerende hegemoni i den danske debat, som jeg vil komme nærmere ind på i næste afsnit.

7.3 Analysedel 3: Sociokulturel praksis

Som tidligere nævnt fastsætter Fairclough ikke yderligere krav til, hvilken sociokulturel teori, der skal danne grundlag for analysen af den sociokulturelle praksis dimension. Jeg har valgt at inddrage Edward Saids sociokulturelle teori om orientalisme, som er præsenteret i hans værk 'Orientalism' (1978/2002). Dette gøres med udgangspunkt i at belyse den hegemoniske fælles værdidiskurs i den sociokulturelle praksis. Derudover vil jeg løbende supplere med vinkler fra bogen 'The West Versus the Rest and The Myth of Western Exceptionalism' (Moosa, 2023). Jeg vil med inddragelsen af dette redegøre for de politiske og kulturelle aspekter af den sociokulturelle praksis, som er knyttet til Faircloughs forståelse af ideologi og magt, samt værdier og identitet (Fairclough 1992/2008, s. 130).

Konceptet orientalisme refererer til den måde, hvor Vesten gennem tiden har udøvet dominans og magt over Orienten. Dette begreb identificerer Said gennem Foucaults diskursbegreb, ved at undersøge, hvordan Vesten taler om, beskriver og håndterer Orienten (Said, 1978/2002, s. 29). Said påpeger, hvordan Vesten har skabt en binær modsætning mellem sig selv og Orienten gennem konceptet orientalisme. Dette resulterer i en konstruktion af Vesten som civiliseret, rationel og moralsk overlegen, mens Orienten anses som det modsatte (Said, 1978/2002). Dette bygger på en generaliserende forestilling om

Vesten såvel som Orienten som to homogene kulturer. Dette perspektiv er relevant for den danske debat om VM i Qatar, da det kan bidrage til at forstå, hvordan den danske debat konstruerer en forestilling om Qatar og dets kultur i forhold til egne værdier og interesser, herunder de kulturelle aspekter af den sociokulturelle praksis. Dette bidrager til at forme en identitetsforståelse af Vesten i forhold til Qatar og Orienten. Derudover belyser det den ideologi og de dertilhørende videns- og betydningssystemer, der er til stede i den danske debat, og som repræsenterer en bredere vestlig diskursiv praksis og magtudøvelse over Orienten. Med andre ord er orientalismen med til at belyse, hvordan magt og værdier, i sammenhæng med de belyste diskurser, spiller en rolle i den danske debat om VM i Qatar.

I forlængelse af konceptet orientalisme, bliver den danske fællesdiskurs og hegemonisk dominans identificeret som en dansk og vestlig fælles værdidiskurs, hvor VM i Qatar udfordrer de danske og vestlige værdier. Jeg vil i det følgende redegøre for denne hegemoni ud fra udvalgte elementer fra analysen og den sociokulturelle teori.

Som det fremgår af analysen, omfatter kritikken af VM i Qatar mere end blot selve Qatar. Den inkluderer de danske fodboldfans' rolle som forbrugere, den handler om et behov for officiel dansk politisk stillingtagen og den handler om sportsetik. VM i Qatar fungerer derfor som platform til at diskutere og udforske disse spørgsmål inden for sport, samfund og politik i en bredere dansk og vestlig kontekst.

I den danske debat om VM i Qatar fremhæves magtstrukturer og økonomiske interesser, der eksisterer i sportsverdenen og fodboldkulturen. Dette peger på en udbredt opfattelse af en "dyb, dyb, DYB korruptionskultur" (Bilag 3, linje 75) indenfor sportsverdenen, hvor VM i Qatar fungerer som et symptom på dette. Centralt i denne kritik er spørgsmålet om, hvordan økonomisk styrke anses inden for de kulturelle og værdimæssige grænser. I den danske debat fremhæves vigtigheden af demokratiske og kulturelle værdier, hvor der er en værdidiskurs og en 'common sense' antagelse om, at korruption er uacceptabelt. Der opstår derfor en uoverensstemmelse i den vestlige sportskultur, når økonomisk styrke, herunder hard power, bruges til at opnå politisk magt inden for sportsverdenen. Der kan argumenteres for, at FIFAs rolle, som er en del af den vestlige sportskultur, tillader ikke-demokratiske værdier ved at udvælge Qatar som værtsland. Dette skaber en konflikt og hegemonisk kamp om vestlig kultur og værdier. Ideologier og betydningssystemer i den danske debat spiller en central rolle i denne fremstilling, idet Vesten fremstilles som en homogen, demokratisk nation og derfor bliver det nødvendigt at diskutere sportsetik inden for fodboldkultur. I forlængelse af den

danske debat og Moosas (2023) arbejde fremgår det, hvordan der ikke er en klar definition af, hvem Vesten er, og hvilke værdier Vesten har. Denne 'common sense' antagelse om, at Vesten har et fælles værdisæt, former opfattelsen af, at Vesten er indlejret i en demokratisk ideologi, som står i modsætning til Qatars autokratiske ideologi. Debatten bærer således præg af orientalisme, hvor Vesten risikerer at simplificere og stereotypisere ikke-vestlige kulturer som Qatar og står som modsætning til Vesten.

De videns- og betydningssystemer, som de civilsamfundslige institutioner i den danske kontekst besidder, bidrager til at forme den diskursorden, der fremkommer i debatten om VM i Qatar. Amalie Bremer fra Radio 4 belyser en bred dansk holdning til synlig kritik og protest. Jacob Jensen fra DBU taler om VM i Qatar på et institutionelt niveau med det formål at gøre VM til en effektiv intervention, hvor DBUs arbejde har gjort en forskel. Annette Stubkjær Rimmer fra Amnesty gør ligeledes dette, men med fokus på at opretholde kritikken af Qatar, for at sikre overholdelse af menneskerettighederne. Andreas Engholm repræsenterer fodboldfans og bidrager med perspektiver, der støtter denne interessegruppe. Stanis Elsborg fra 'Play the Game' forholder sig kritisk til fodboldkulturen. Dermed opererer de alle inden for rammerne af de diskursive praksisser, som deres respektive institutioner er præget af. Dette betyder, at de værdier, perspektiver og holdninger, der er dominerende i disse institutioner, også påvirker de diskurser, der opstår i den danske debat om VM i Qatar.

Den eneste som nævner sportsbegivenhedens internationale formål, er Anne Sofie Allerup fra Berlingske. En væsentlig pointe og refleksion i forhold til VM i Qatar er at diskutere, hvorfor sportsbegivenheden bliver afholdt i Qatar. Dette perspektiv kan ses i forlængelse af begrebet soft power og teorien om sports mega events (Grix et al., 2019; Nye, 1990). VM i Qatar repræsenterer Qatars bestræbelser på at appellere til vestlige værdier og øge landets internationale indflydelse. Qatar har brugt verdensmesterskabet som et middel til at styrke landets internationale omdømme og positionere sig på den globale scene. Dette kan derfor fortolkes som et forsøg på at tiltrække opmærksomhed og støtte fra vestlige nationer, ved at fremhæve værdier og normer. Dette ses tydeligt i Qatars omfattende investering i infrastruktur og opgradering af sportsfaciliteter, herunder opførelsen af nye stadioner og sportsbyer samt hybride praksisser (Brannagan et al., 2023). Disse initiativer signalerer landets engagement i sport og opfylder professionelle standarder for sportsfaciliteter, som er i overensstemmelse med vestlige forventninger til sportsbegivenheder. Samlet set kan VM i Qatar derfor ses som Qatars bestræbelse på at tilpasse sig og appellere til den vestlige verden, hvilket yderligere understreger Vestens dominans og overlegenhed i forhold til Orienten.

Det er yderligere værd at fremhæve Anettes Stubkjær Rimmers udtalelse i forhold til den relativiserende diskurs. Hendes afsenderidentitet som inkluderende og nuanceret kan antyde, at hun viser en påpasselighed med at udtrykke sin kritik af den ensidige kritik og fordømmelse af begivenheden. Hun forsøger i stedet at forstå og forklare kompleksiteten omkring begivenheden, hvorfor hun er relativiserende. Derudover konfronterer den relativiserende diskurs en inkonsekvens og dobbeltmorale, hvor værdier og normer, der normalt betragtes som 'det rigtige', pludselig ændres eller udfordres i lyset af begivenheden i Qatar. Dette antyder, at hun ønsker at ændre den eksisterende diskursorden, ved at bruge kreativt sprogbrug og udfordre den dominerende opfattelse af begivenheden. Denne pointe styrkes af de reaktioner, der kommer til den relativiserende diskurs. Amalie Bremer siger som modsvar til Stubkjær Rimmer:

“Jamen jeg står bare og bliver rigtig ærgerlig som fodboldfan, af det du siger Anne Sofie, fordi der er rigtig mange danskere, som har lagt ufattelig mange timer, ufattelig mange penge, ufattelig meget hjerteblod i den her sport, så synes jeg det er ærgerligt at stå og sige, så bliver det sådan en SoMe ting, og det er hykleri og det er dobbeltmoralsk, altså det er nogle mennesker som har fulgt landsholdet i tykt og tyndt, og iøvrigt, hvis man skal være lidt kynisk, som er kunder i butikken hos DBU, og som nu, ikke har råd til at tage til Qatar, fordi det er så dyrt at komme derned og hvis man er sådan en som mig, som er gift med en kvinde, så er det ikke særligt fedt at være dernede, så jeg synes virkelig at man skal have respekt for, at der er nogle fodboldfans, som har sat foden ned. Og så kan det godt være, at de ejer en iPhone, også må de ikke kritisere, eller så kan det godt være, at de så med, da der var OL i Kina, også må de ikke kritisere. Det her er det grelleste eksempel vi har set, og der er nogle fans, som sætter foden ned overfor det som de elsker rigtig rigtig meget, og det synes jeg man skal have respekt for.” (Bilag 3, linje 94)

Eftersom den relativiserende diskurs påpeger en dansk dobbeltmorale i forbindelse med VM i Qatar, fremstår der en intern refleksion over danske og vestlige værdier og normer. Dette bliver påvirket af et fortolkningselement, hvor Bremers udtalelse bygger på en opfattelse af VM i Qatar som det “grelleste eksempel”, hvilket retfærdiggøre og accepterer dobbeltmoralen. I forlængelse af Orientalismen kan dette afspejle en vestlig moralsk overlegenhed. Ved at hævde, at vestlige værdier undtagelsesvis kan fraviges, bekræfter det en implicit opfattelse af, at vestlige værdier er mere gyldige, og derfor kan justeres efter behov,

på trods af det kan stride imod andre vestlige værdier. Dette afspejler yderligere en hegemonisk kamp om, hvad vestlige værdier egentlig er.

I den danske debat fremtræder også en ansvarstagen i forhold til migrantarbejdernes arbejdsvilkår til VM i Qatar. Dette kan knyttes til den politiske interventions diskurs, hvor Amnesty forsøger og ønsker at forbedre menneskerettighederne i Qatar i form af institutionelle ændringer. Denne ansvarstagen kan knyttes til en form for politisk paternalisme, hvor der fremstår en 'common sense' antagelse om, at Vesten ved, hvad der er bedst for migrantarbejderne. Derved fremstilles Vesten som den hjælpende hånd, som styrker den vestlige identitet, og hvor der forsøges at gøre det 'rigtige'.

I forlængelse heraf ses der en fremtrædende mangel på deltagelse fra qatarske institutioner i den danske debat om VM i Qatar. Dette afspejler, i henhold til orientalisme begrebet, Vestens tendens til at tale om Orienten i stedet for med Orienten (Said, 1978/2002). Dette betyder, at debatten om VM i Qatar ofte præges af et vestligt perspektiv, hvor vestlige aktører og institutioner formulerer synspunkter og kritik, uden at give plads til qatarske stemmer og perspektiver. Dette kan skabe en ubalance i debatten, hvor Vesten opfattes som den dominerende part, der dikterer diskursen omkring Qatar, uden at tage højde for lokale perspektiver og holdninger. Dette kan føre til en forenklet og ensidig opfattelse af VM i Qatar. Det eneste tidspunkt, hvor Qatar direkte bliver inddraget, er i forhold til migrantarbejderne i forbindelse med DBUs kritiske dialog. Her tjener det som formål at fremhæve, at den kritiske dialog har en positiv indvirkning og gør en forskel. Dette er igen med til at opbygge og styrke Vestens identitet som en aktør, der tager ansvar for at forbedre forholdene for migrantarbejdere og som har de 'rigtige' værdier. Dermed konstrueres Vesten som en positiv kraft, der forsøger at løse problemerne i Qatar.

8.0 Konklusion

I følgende afsnit vil jeg konkludere på specialets mest centrale pointer i relation til at besvare problemformuleringen:

Hvilke diskurser og diskursordener manifesterer sig i den danske debat om Danmarks deltagelse ved VM i Qatar?

Indledningsvist kan jeg på baggrund af analysen af kulturministerens udtalelse konkludere, at der fremstår en sigende tavshed om Danmarks politiske deltagelse ved VM i Qatar. Der har været en undvigende tilgang til spørgsmålet om Danmarks deltagelse ved VM i Qatar og en mangel på klare politiske udmeldinger fra regeringen. Regeringens manglende udmeldinger har desuden været med til at forme den danske debat om Danmarks deltagelse, hvor der ses intertekster til kulturministerens tvetydige udtalelse og diskussion om, hvordan man skal forholde sig til VM i Qatar. Derudover har der været en politisk værdidiskurs, hvor kulturministerens deltagelse i VM i Qatar ikke anses som tilstrækkelig relevant sammenlignet med andre ministres deltagelse ved andre begivenheder. Samlet set understreger kulturministerens udtalelse og mangel på stillingtagen kompleksiteten ved sports mega events og spørgsmålet om Danmarks deltagelse i VM i Qatar.

Jeg kan yderligere konkludere, at de diskurser, der manifesterer sig i den danske debat, omfatter: en kritisk protestdiskurs, en dialogdiskurs, en politisk interventionsdiskurs, en sportsetisk diskurs og en relativiserende diskurs. Disse udgør tilsammen diskursordenen i den danske debat. Derudover har det været tydeligt, at fire ud af fem af de identificerede diskurser fremstår som en dominerende fællesdiskurs, hvor VM i Qatar udfordrer de danske og vestlige værdier. Derved fremstår der en hegemonisk kamp i den danske debat om, hvad de vestlige og danske værdier egentlig indebærer. Dette positionerer Danmark og Vesten som modsætninger til Qatar. Det ses yderligere i den danske debat, hvor der ikke inddrages qatarske institutioner til at belyse et qatarsk standpunkt, hvorfor de danske diskurser bliver en dominerende part af debatten, og dikterer diskursen omkring Qatar.

Endvidere kan jeg konkludere, at den danske debat har fokuseret på problemstilling om menneskerettighedskrænkelser, fodboldkultur, sportsetik og dobbeltmoral i forhold til Danmarks deltagelse i VM i Qatar. Det har været tydeligt, at der har været uenighed om problemets art, ansvar, konsekvenser og den bedste løsningsmetode.

Litteraturliste

Bøger og forskningsartikler

Al-Emadi, Kaplanidou, K., Diop, A., Sagas, M., Le, K. T., & Al-Ali Mustafa, S. (2017). 2022 Qatar World Cup: Impact Perceptions among Qatar Residents. *Journal of Travel Research*, 56(5), 678–694. <https://doi.org/10.1177/0047287516652502>

Al Thani. (2021). Channelling Soft Power: The Qatar 2022 World Cup, Migrant Workers, and International Image. *International Journal of the History of Sport*, 38(17), 1729–1752. <https://doi.org/10.1080/09523367.2021.1988932>

Brannagan P. M., Reiche, D & Bedwell, L. (2023). Mass social change and identity hybridization: the case of Qatar and the 2022 FIFA World Cup. *Identities*, 1–19. <https://doi.org/10.1080/1070289X.2023.2203576>.

Brinkmann, S. og Tanggaard, L. (2020). Kvalitative metoder, tilgange og perspektiver: en introduktion. I: Brinkman, S. og Tanggaard, L., *Kvalitative metoder* (3. udgave, s. 15-23). Hans Reitzels forlag

Bryman, A. (2021). *Social Research Methods* (6. udgave). England: Oxford University Press

Burr, V. (2015). *Social constructionism* (3. udgave). Routledge. <https://doi-org.zorac.aub.aau.dk/10.4324/9781315715421>

Diop, Al-Emadi, A., Kaplanidou, K., Sagas, M., Elmaghraby, E., & Qutteina, Y. (2018). Examining the cross-cultural attitudes of Qataris and expatriates in Qatar, the host country of 2022 World Cup. *International Journal of Event and Festival Management*, 9(3), 266–278. <https://doi.org/10.1108/IJEFM-09-2017-0058>

Entman, R. (1993). Framing: toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51-58. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1993.tb01304.x>

Fairclough, N. (2010). General introduction. I: Fairclough, N., *Critical Discourse Analysis: The Critical Study of Language* (1. udgave, s. 1-21). London: Taylor & Francis Ltd <https://doi.org/10.4324/9781315834368>

Fairclough, N. (2008). *Kritisk diskursanalyse: en tekstsamling*. (E. H. Jensen, overs.). København: Hans Reitzels Forlag. (Originalt udgivet 1992/1995)

Graakjær, N. & Jessen, I. (2015). *Selektion: Om udvælgelse af medietekster til analyse* (1. udgave). Aarhus: systime

Hjarvard, S. (2015). Framing: Introduktion til et begreb og en klassisk tekst. *MedieKultur: Journal of Media and Communication Research*, 31(58), 104–114.
<https://doi.org/10.7146/mediekultur.v31i58.20026>

Hsieh, H. F. & Shannon, S. E. (2005). Three Approaches to Qualitative Content Analysis. *Qualitative Health Research*, 15(9), 1277–1288. <https://doi.org/10.1177/1049732305276687>

Horsbøl, A. (2016). Kritisk diskursanalyse. I: Horsbøl, A & Raudaskoski, P, *Diskurs og praksis: teori, metode og analyse* (1. udgave, s. 59-88). Frederiksberg C: Samfundslitteratur

Jørgensen, M. & Phillips, L. (1999). *Diskursanalyse som teori og metode*. (1. udgave). Frederiksberg C: Roskilde Universitetsforlag/samfundslitteratur

Kinzelbach, K., Lindberg, S., Pelke, L. og Spannagel, J. (2023) Academic Freedom Index 2023 Update. *FAU Erlangen-Nürnberg and V-Dem Institute*.
<https://doi.org/10.25593/opus4-fau-21630>.

Mueller. (2015). What makes an event a mega-event? Definitions and sizes. *Leisure Studies*, 34(6), 627–642. <https://doi.org/10.1080/02614367.2014.993333>

Nye, J. S. (2004). *Soft power: the means to success in world politics*. (4. udgave). New York: Public Affairs

Phillips, L. (2020). Diskursanalyse. I: Brinkman, S. og Tanggaard, L., *Kvalitative metoder* (3. udgave, s. 377- 406). Hans Reitzels forlag.

Said, E. (2002). *Orientalisme: vestlige forestillinger om Orienten*. (J. Botofte, overs.). Roskilde Universitetsforlag. (Originalt udgivet 1978).

Sørensen, J. (2010). *Stilistisk analyse* (1. udgave). Aarhus: SYSTIME

Moosa, I. A. (2023). *The West Versus the Rest and The Myth of Western Exceptionalism* (1. udgave). Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.1007/978-3-031-26560-0>

Zhang, Y. & Wildemuth, B. M. (2009). Qualitative Analysis of Content. I: Wildemuth, B. M., *Applications of Social Research Methods to Questions in Information and Library Science*. (s. 318-329). California: Libraries Unlimited.

Online artikler

Amnesty International (u.å). *Sport og menneskerettigheder*. Lokaliseret d. 30. september på: <https://amnesty.dk/vores-arbejde/sport-og-menneskerettigheder/>

Andersen, M. V. P., Stenbroen, A. & Ahrens, K. (2021). Skal Danmark boykotte fodbold-VM i Qatar? Her er politikernes svar. *Danmarks Radio*. Lokaliseret d. 5. september på: <https://www.dr.dk/nyheder/politik/skal-danmark-boykotte-fodbold-vm-i-qatar-her-er-politiker-nes-svar>

Cramon, L. (2022, 11. november). Kulturministerens afvisning af VM i Qatar er enten befriende ærlig eller håbløst opgivende. *Information*. Lokaliseret d. 27. september på: <https://www.information.dk/debat/2022/11/kulturministerens-afvisning-vm-qatar-enten-befriende-aerlig-haabloest-opgivende>

Dansksiderne.dk. (u.å). *NYHEDSKRITERIER*. Lokaliseret d. 28. september på: <https://dansksiderne.dk/index.php?id=3466>

DR. (2022, 10. november). *Debatten: Sluk for landsholdet?*. Lokaliseret d. 15. august 2023 på: https://www.dr.dk/drtv/se/debatten_-sluk-for-landsholdet_348436

Den Danske Ordbog. (u.å). *Boykotte*. Lokaliseret d. 25. september 2023 på: <https://ordnet.dk/ddo/ordbog?select=boykotte&query=boykot>.

Ekstra Bladet. (2022, 22. februar). *Blodbold*. Lokaliseret d. 22. september på: <https://podcast24.dk/podcasts/blodbold?page=2>

Ekström, A. & Nielsen, F. (2022, 20. november). Thorning-Schmidt deltager i VM's åbningskamp med regnbue-ærmer: 'En kæmpe fejl, at vi har VM i Qatar. *Danmarks Radio*.

Lokaliseret d. 22. september på:

<https://www.dr.dk/sporten/fodbold/vm/bag-om-vm-i-qatar/thorning-schmidt-deltager-i-vm-s-aa-bningskamp-med-regnbue-aermer>

Facebook (u.å). Debatten - DR. Lokaliseret d. 5. september på:

https://www.facebook.com/Debatten?locale=da_DK

Hansen, N. N. (2022, 10. november). Fungerende kulturminister tager ikke til VM i Qatar uden en ny regering. *Danmarks Radio*. Lokaliseret d. 27. september på:

<https://www.dr.dk/nyheder/seneste/fungerende-kulturminister-tager-ikke-til-vm-i-qatar-uden-en-ny-regering>

Jensen, N. K. B. (u.å.). *Er vi kynikere, hvis vi ikke boykotter VM? Er vi hyklere, hvis vi gør?*

Lokaliseret d. 24. september på:

<https://www.oxy magazine.com/text/er-vi-kynikere-hvis-vi-ikke-boykotter-vm-er-vi-hyklere-hvis-vi-gr>

Kristiansen, C., L. & Larsen, B., J. (2022, 9. november). »Jeg er kun fungerende«: Ministre må sandsynligvis droppe VM i Qatar. *Politiken*. Lokaliseret d. 20. august 2023 på:

<https://politiken.dk/indland/art9072838/Ministre-m%C3%A5-sandsynligvis-droppe-VM-i-Qatar>

Play the Game. (u.å.) *About Play the Game*. Lokaliseret d. 26. september på:

<https://www.playthegame.org/about/>

Ritzau. (2022a, 10. november). Kulturminister vil ikke rejse til VM i Qatar uden ny regering. *Berlingske*. Lokaliseret d. 27. september på:

<https://www.berlingske.dk/politik/kulturminister-vil-ikke-rejse-til-vm-i-qatar-uden-ny-regering>

g

Ritzau. (2022b, 10. november). Kulturminister vil ikke rejse til VM i Qatar uden ny regering. *TV 2. Lokaliseret d. 27. september på:*
<https://sport.tv2.dk/fodbold/2022-11-10-kulturminister-vil-ikke-rejse-til-vm-i-qatar-uden-ny-regering>

Rønberg, N. G. (2022, 10. november). Fungerende minister bliver hjemme fra VM i Qatar. *Altinget*. Lokaliseret d. 27. september på:
<https://www.alinget.dk/artikel/fungerende-minister-bliver-hjemme-fra-vm-i-qatar>

Selmann, P., Bank, F., Bak, N. & Myrup, D. (2022, 10. november). Fifa nægter Danmark at bære træningstrøje med budskab om menneskerettigheder i Qatar. *Danmarks Radio*. Lokaliseret d. 7. september på:
<https://www.dr.dk/nyheder/indland/fifa-naegter-det-danske-landshold-baere-kritisk-traeningstroeje-i-qatar>

TV2. (2022, 15. november). *Abdel og det beskidte spil i Qatar*. Lokaliseret d. 22. september på: <https://play.tv2.dk/serie/abdel-og-det-beskidte-spil-i-qatar>

Bilag

Bilag 1: Litteratursøgninger

Bilag 2: Facebook kommentarer

Bilag 3: Transskription af 'Debatten: sluk for landsholdet?'

Bilag 4: Indholdsanalyse

Bilag 5: Godkendelse af litteraturliste